

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

อริศรา โต้้วสวัสดิ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
ตุลาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษและคณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ ได้พิจารณา
ปัญหาพิเศษของ อริศรา โต้้วหวดใช้ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

.....*อ. รัตติก*.....

(อาจารย์เอกลักษณ์ รัตติก)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ

.....*ดร. กฤษณา นันทเพ็ชร*..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.กฤษณา นันทเพ็ชร)

.....*อ. รัตติก*..... กรรมการ

(อาจารย์เอกลักษณ์ รัตติก)

.....*พรเทพ นามกร*..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์พรเทพ นามกร)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....*ดร. พจน์ ธีระเสนา*..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ ธีระเสนา)

วันที่ 30 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาปัญหาพิเศษ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากผู้ศึกษาได้รับความช่วยเหลืออนุเคราะห์ และช่วยเหลืออย่างดีจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก อาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขปัญหาพิเศษฉบับนี้จนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทุกอย่างในระหว่างการทำปัญหาพิเศษ และขอขอบคุณประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ได้สละเวลาให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์ครบถ้วน และได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์กรต่อไป ผู้วิจัย
กราบขอบพระคุณยิ่ง

อริศรา ไต้หวัดใจ

54930509: สาขาวิชา: การบริหารทั่วไป; ปร.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: ความคิดเห็น/ ประชาชน/ การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล

อริศรา ไต้หวดใช้: ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหาร

ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล (PUBLIC OPINION

TOWARDS THE UPGRADE OF STATUS OF NONG REE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE

ORGANIZATION, AMPHUR MUANG, CHON BURI PROVINCE, TO SUBDISTRICT

MUNICIPALITY) อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษ: เอกฉัตร ณีฤทธิ, ปร.ม. 111 หน้า. ปี พ.ศ.

2556.

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล 2) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี จำนวน 377 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้ One-way ANOVA กรณีที่พบความแตกต่างรายคู่ ใช้วิธี LSD

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านผลประโยชน์ มีระดับความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านผลกระทบ ด้านการยอมรับของประชาชน และด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะเป็นอันดับสุดท้าย ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพสมรส ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ รายได้ต่อเดือน และระดับความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05.

54930509: MAJOR: GENERAL ADMINISTRATION; M.P.A.

(GENERAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: OPINION/PEOPLE/ THE UPGRADE OF STATUS OF SUBDISTRICT

ADMINISTRATIVE ORGANIZATION TO SUBDISTRICT MUNICIPALITY

ARISARA THOHUADCHAI: PUBLIC OPINION TOWARDS THE UPGRADE OF
STATUS OF NONG REE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, AMPHUR
MUANG, CHON BURI PROVINCE, TO SUBDISTRICT MUNICIPALITY. ADVISOR:
AKEKALUK NUTTARIT, M.P.A. 111 P. 2013.

The purpose of this study was threefold. First, it aimed at examining the public opinion towards the upgrade of status of Nong Ree Subdistrict Administrative Organization, Amphur Muang, Chon Buri Province, to a subdistrict municipality. Also, it was to investigate the level of public knowledge and understanding of the upgrade of status of Nong Ree Subdistrict Administrative Organization to a subdistrict municipality. Lastly, this study attempted to compare the level of public opinion towards the upgrade of status of Nong Ree Subdistrict Administrative Organization, Amphur Muang, Chon Buri Province, to a subdistrict municipality as classified by their personal factors. There were 377 subjects who were household representatives participating in this study. The test statistics included frequency, means, standard deviation, and One-way ANOVA. To test the differences between pairs, LSD was used.

The results of the study revealed that the subjects agreed with the 4 aspects regarding the upgrade of status of Nong Ree Subdistrict Administrative Organization, Amphur Muang, Chon Buri Province, to a subdistrict municipality. Specifically, they agreed with the aspect of benefits the most, followed by the aspect of impacts, public agreement, and the criteria for the upgrade of the status, respectively. Also, no statistically significant difference was found in the level of opinion towards the upgrade of status of Nong Ree Subdistrict Administrative Organization, Amphur Muang, Chon Buri Province, to a subdistrict municipality among the subjects with different educational level, occupation, and marital status. Finally, there was a statistically significant difference in the opinion towards the upgrade of status of Nong Ree Subdistrict Administrative Organization, Amphur Muang, Chon Buri Province, to a subdistrict municipality among the subjects with different length of residency, monthly salary, and level of knowledge and understanding at a significant level of 0.05

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและการวัดความคิดเห็น.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น.....	12
แนวคิดการจัดโครงสร้างรูปแบบการปกครองท้องถิ่น.....	40
ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี..	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	ผลการศึกษา..... 71
ตอนที่ 1	การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 71
ตอนที่ 2	การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล..... 73
ตอนที่ 3	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล..... 77
ตอนที่ 4	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล..... 83
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 91
	สรุปผลการวิจัย..... 91
	อภิปรายผลการวิจัย..... 95
	ข้อเสนอแนะ..... 98
	บรรณานุกรม..... 101
	ภาคผนวก..... 104
	ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะระดับต่าง ๆ..... 22
2	อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ..... 24
3	เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล..... 39
4	จำนวนประชากร หลังคาเรือน และพื้นที่แยกตามหมู่บ้าน..... 42
5	เงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี 4 ปี ย้อนหลัง..... 49
6	รายจ่ายตามงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี 4 ปี ย้อนหลัง..... 53
7	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง..... 66
8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล..... 71
9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล..... 73
10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล..... 74
11	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ..... 77
12	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านผลประโยชน์..... 78
13	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านผลกระทบ..... 80
14	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการยอมรับของประชาชน..... 81
15	ลักษณะค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในปัจจัยภาพรวมด้านต่าง ๆ..... 83
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่..... 84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
17	การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามจำแนกตามระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่.....	84
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา.....	85
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามอาชีพ.....	86
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	86
21	การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	87
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	88
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ.....	89
24	การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ.....	89
25	สรุปสมมติฐานการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	90

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546).....	35
3 โครงสร้างของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546)	36
4 โครงสร้างของส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล	37
5 โครงสร้างของส่วนราชการของเทศบาล	38
6 แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี	43

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล โดยมีมาตรา 42 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยที่มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 บัญญัติไว้แต่เพียงว่า เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น การพิจารณาจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล จึงมีองค์ประกอบเพียงสภาพของท้องถิ่นอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลเท่านั้น ในทางปฏิบัติจึงควรพิจารณาจากสภาพของความเป็นชุมชน จำนวนรายได้ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะกับประชาชน ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลหรือไม่เพียงใด โดยจะต้องแสดงผลและความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัด ประกอบการพิจารณาของกระทรวงมหาดไทย

การยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลนั้น สามารถเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย (สุรางค์ สีเหนา, 2552) ดังนี้

ข้อดีของการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลนั้น ทำให้ขนาดขององค์กรใหญ่ขึ้นมีการจัดโครงสร้างของการบริหารงานภายในที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลในอัตราที่เพิ่มขึ้น และอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลมีมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการและดูแลทุกข์สุขของประชาชนให้มากขึ้น ในฐานะที่เป็นชุมชน เช่น การจัดตั้งตลาด การประกาศเป็นเขตควบคุมอาคาร การจัดตั้งสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลขึ้นเองได้ที่ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในด้านงานทะเบียนต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้ประชาชนได้รับบริการที่เท่าเทียมกันและมาตรฐานเดียวกันอย่างทั่วถึง

ส่วนข้อเสียของการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้จำนวนสมาชิกสภาฯ ลดลง จาก 28 คน เหลือ 12 คน ซึ่งอาจส่งผลให้หมู่บ้านที่มีขนาดเล็กหรือมีจำนวนราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง น้อยกว่าหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่ ไม่มีตัวแทนสมาชิกสภาฯ ของหมู่บ้านนั้น ทั้งนี้เนื่องจากการแบ่ง เขตการเลือกตั้งของเทศบาลตำบลจะแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 2 เขต มีจำนวนสมาชิกสภาฯ เขตละ 6 คน รวม 12 คน ซึ่งแตกต่างจาก อบต. ที่ใช้หมู่บ้านเป็นเขตในการเลือกตั้ง มีสมาชิกสภาฯ หมู่บ้านละ 2 คน จึงทำให้ผู้สมัครฯ จากหมู่บ้านที่มีขนาดเล็กอาจไม่ได้รับการเลือกตั้ง รวมทั้ง ประชาชนในพื้นที่อาจต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น เช่น การประกาศเป็นเขตควบคุม อาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการขอ ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารบ้านเรือน หรือจากการประกอบกิจการพาณิชย์ของเทศบาล เช่น ค่าธรรมเนียมในการขนและกำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล มูลฝอย ค่าจอร์จบริเวณตลาดชุมชนของเทศบาล เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้บทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 282 ซึ่งกำหนดไว้ว่า ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่ง การปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น เพื่อการกระจาย อำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือตำบลนั้น ๆ ได้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองตอบ ต่อความต้องการของตนเอง และประชาชนในท้องถิ่นหรือตำบลนั้น ๆ เพราะประชาชนในท้องถิ่น หรือตำบลนั้น ๆ เท่านั้นที่จะรู้ถึงปัญหาและความต้องการของตนเองและประชาชนได้ดีกว่าผู้อื่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อปี พ.ศ. 2538 ซึ่งก็มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว จากการเติบโตดังกล่าว ทำให้เกิดความเหมาะสมในการยกฐานะ เป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่ว่าจะเป็น ความพร้อมในด้านขนาดของพื้นที่ โครงสร้างขององค์กรและงบประมาณ ได้แก่ มีพื้นที่ 37 ตารางกิโลเมตร มีประชากรในพื้นที่ 13,073 คน รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน 40,100,000 บาท

ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีมีศักยภาพและความพร้อมที่จะยกฐานะขึ้นเป็น เทศบาลตำบลหลายปีแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากยังไม่ได้มีการสอบถาม เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นแต่อย่างใด

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล หนองรี มีความสนใจในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองรีเป็นเทศบาลตำบลเป็นอย่างไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ ตลอดจนศึกษาความรู้

ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีเป็นเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเพื่อยกฐานะ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีเป็นเทศบาลตำบลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล หนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล หนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล หนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การ บริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระยะเวลาการอยู่อาศัย สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ความรู้ความเข้าใจ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ ด้านผลประโยชน์ ด้านผลกระทบ และด้านการยอมรับของประชาชน

ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้ มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 6,707 ครัวเรือน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ทำการ และเก็บข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 รวมระยะเวลา 3 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การยกฐานะ หมายถึง การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล

เทศบาลตำบล หมายถึง ท้องถิ่นซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 9 มีฐานะเป็นนิติบุคคล

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความคิด ความรู้สึก ความเชื่อมั่นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยที่มีต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล ในด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ ผลประโยชน์ ผลกระทบ และการยอมรับของประชาชน

หลักเกณฑ์การยกฐานะ หมายถึง สิ่งที่ส่งผลให้เกิดการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เช่น จำนวนประชากรในตำบล ขนาดพื้นที่อาณาเขตของตำบล รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล และเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนจากการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เช่น สิทธิประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาท้องถิ่น และการจัดเก็บภาษี

ผลกระทบ หมายถึง สิ่งที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบจากการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เช่น การแข่งขันทางการเมือง การรวมกลุ่มของนักการเมือง และปัญหาความต้องการที่ไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร

การยอมรับของประชาชน หมายถึง สิ่งที่ส่งผลให้เกิดการยอมรับของประชาชนจากการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เช่น การมีส่วนร่วม การแสดงเจตนารมณ์ และการตรวจสอบการปฏิบัติงาน

ประชาชน หมายถึง ผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีสิทธิเลือกตั้ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

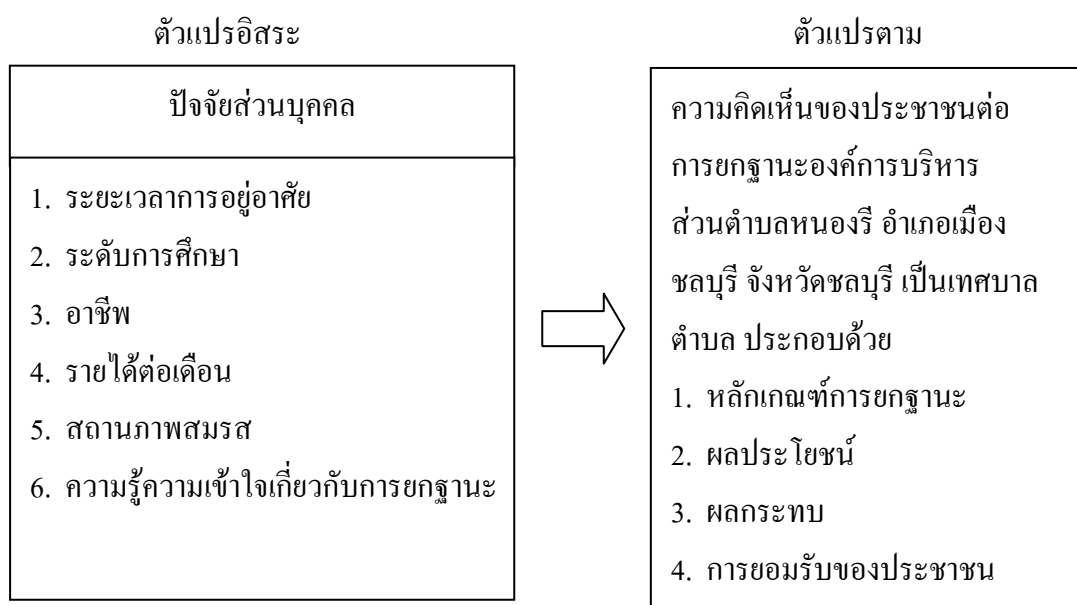
1. ได้ทราบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล เพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำมาวางแผน เพื่อเตรียมความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล
2. ได้ทราบความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเสนอผู้บริหารเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนนำมาประยุกต์ และบูรณาการในการดำเนินการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

1. ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มาตรา 42 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2549 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 7 และแนวทางปฏิบัติการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกระทรวงมหาดไทย
2. ด้านผลประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2549 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 50 และมาตรา 51
3. ด้านผลกระทบ อ่างถึงงานวิจัยเรื่อง ศึกษาการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของกิติคุณ ไจวงษ์ (2553)
4. ด้านการยอมรับของประชาชน ตามแนวทางปฏิบัติการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกระทรวงมหาดไทย

มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เนื่องจากการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ หลายประการในการประกอบการพิจารณาในแต่ละข้อ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและการวัดความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
  - 2.1 หลักเกณฑ์การจัดตั้งและยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล
  - 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล
  - 2.3 เทศบาลตำบล
  - 2.4 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลตำบล
3. แนวคิดการจัดโครงสร้างรูปแบบการปกครองท้องถิ่น
4. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและการวัดความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

คำว่า ความคิดเห็น (Opinion) กับทัศนคติ (Attitude) มักจะถูกสลับกัน ได้เสมอ ความคิดเห็นเป็นเพียงความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอน หรือความรู้แท้จริง แต่ตั้งอยู่ที่จิตใจ ความคิดเห็นและการลงความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่เห็นว่าน่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิด ได้ส่วนทัศนคติ มักจะหมายถึง ความพยายามที่จะทำ (Intention to Act) ซึ่งจะเกี่ยวข้องอย่างมากกับอุปนิสัยและพฤติกรรม มีนักวิชาการทั้งของไทยและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายไว้น่าสนใจ ดังนี้

ทฤษฎี มหาวิทยาลัย (2531, หน้า 37-38 อ้างถึงใน สุภาพร นภาโชติ, 2550, หน้า 8) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจ บุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผลสนับสนุน หรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปรความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งขึ้นกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญการแสดงความเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

ศรีสมบูรณ์ เข้มกลม (2538, หน้า 47 อ้างถึงใน สุทธิกานต์ ชูทอง, 2551, หน้า 8) สรุปความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกทางความรู้สึกหรือความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเหนือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานของการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็ได้ อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

เรืองเวทย์ แสงรัตนา (2522, หน้า 20 อ้างถึงใน ศรีนยา วิสุทธิแพทย์, 2550, หน้า 10) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือการปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

Thurstone (1967, p. 77 อ้างถึงใน กิตติศักดิ์ แจ่มอรุณ, 2551, หน้า 7) กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางคำพูดเป็นความคิดเห็น และความคิดเห็นนี้เป็นสัญลักษณ์ของทักษะคิด ดังนั้นเราอยากวัดทักษะคิดเราก็ทำได้โดยวัดความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ การที่ความคิดเห็นและทักษะคิดมีความสัมพันธ์กันอย่างไรก็ซับซ้อน จึงมีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องความคิดเห็นและทักษะคิดอีกหลายท่านเช่นกัน

Muu (1962, p. 77 อ้างถึงใน วรวิทย์ เกือบทรัพย์, 2550, หน้า 16) กล่าวว่า ทักษะคิด หมายถึงความรู้สึก (Feeling) และความคิดเห็น (Opinion) ที่บุคคลมีต่อสิ่งของบุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใด ๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอดไป

Shaw and Wright (1967, p. 320 อ้างถึงใน ศรีนยา วิสุทธิแพทย์, 2550, หน้า 10) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งการตัดสินใจจากการประเมินค่าเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และความคิดเห็นย่อมได้รับอิทธิพลจากทักษะคิด

Renner (1954, pp. 6-7 อ้างถึงใน กิตติศักดิ์ แจ่มอรุณ, 2551, หน้า 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดจากความรู้ความเข้าใจ การมีความคิดต่อสิ่งใดขึ้นกับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจ ในลักษณะเป็นกลางเฉย ๆ ไม่มีความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบรังเกียจไม่เห็นด้วย

กอบชัย ทวีสุขเสถียร (2549, หน้า 12) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอน หรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออกได้ง่าย โดยการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น

ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น ด้านความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานสภาพแวดล้อม ฯลฯ และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบในการแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้รับความเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องคล้ายกันหรือเหมือนกันเสมอไปขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้น ๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นพอสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล และจะมีผลต่อการศึกษาทัศนคติหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านสรีระ เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติของบุคคล

2. ประสบการณ์ของบุคคลโดยตรง คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรงเป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเองทำให้เกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่และครอบครัว

4. ทัศนคติและความคิดเห็นต่อกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม

5. สื่อมวลชน คือ สิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล

เพ็ญศิริ จันทนะโสทธิ (2548, หน้า 28) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่าเป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่สะท้อนถึงความเชื่อที่แต่ละบุคคลมีอยู่ตามพื้นฐานประสบการณ์ของมนุษย์แต่ละคน ด้วยการพูดหรือการเขียน จะเป็นไปได้ในทางบวกหรือลบ และอาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

วรัญญา สิทธิโชค (2543, หน้า 20) กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

จากความหมายของความคิดเห็นพอสรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกความรู้สึกที่บุคคลนั้นแสดงออกมาในช่วงเวลาใดช่วงเวลานึง ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยความรู้พื้นฐานเดิม จากสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งสิ่งที่แสดงความคิดเห็นออกมาเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ได้

ความสำคัญของความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งในการฝึกหัดการทำงานด้วยเพราะจะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ประสาท หลักศิลา (2511, หน้า 398-399) สรุปได้ว่า มติหรือความคิดเห็นต่าง ๆ ของคนเรานั้นเกิดได้จากการปะทะสังสรรค์ประจำวันของคนเรา แต่คนเราก็มักมีภูมิหลังทางสังคมจำกัดอยู่ ภูมิหลังทางสังคมของแต่ละบุคคลย่อมเป็นผลถึงการที่คนเรากระทำตอบสนองต่อเหตุการณ์ และเกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น

สรรพวุฒิ พิพัฒพันธ์ (2533, หน้า 13 อ้างถึงใน นฤมล เจริญเจริญ, 2550, หน้า 7) ได้สรุปถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น พอสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น เพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความรู้เรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น คนที่มีความรู้มาก มักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุและผล

1.2 ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ในการยอมรับต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป เช่น ความเชื่อในการนับถือศาสนา เป็นต้น

1.3 สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และต่อสังคม หรือกลุ่มเป็นส่วนรวม

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ และความรับผิดชอบของงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 การอบรมของครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวสั่งสอน โดยทางตรง หรือทางอ้อม ให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้หรือรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มนั้นได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้นและในที่สุดก็มักจะมีความคิดเห็นคล้อยตามไปกับกลุ่มหรือสังคมนั้นด้วย

2.3 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นสิ่งที่สร้างความคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

วิธีวัดความคิดเห็น

Best (1977, p. 171 อ้างถึงใน สุภาพร ภาโชติ, 2550, หน้า 9) ได้เสนอแนะว่าวิธีที่ง่ายที่สุด ในการที่จะบอกถึงความคิดเห็น ก็คือการแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกในลักษณะเช่นไร

การใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวของลิเคอร์ท ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนน ขึ้นอยู่กับใจความว่าจะปฏิฐาน (Positive) หรือนิเสธ (Negative)

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531, หน้า 3) ได้เขียนในเอกสารบรรยายของคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องการวัดทัศนคติ กล่าวถึง การสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นมีอยู่ด้วยกันหลายวิธีแต่วิธีที่แพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีของธอร์สโตน (Thurston's Scale) เป็นวิธีที่สร้างมาตรวัดเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติไปในทางเดียวกันและเป็นเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Equal Appearing Intervals)
2. วิธีกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกันและสามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติต่ำถึงสูงได้ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้ และสามารถแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น
3. วิธีจำแนกแบบ S-D scale (Semantic Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้าม (Bipolar Adjective) เช่น ดี เลว ขยัน ขี้เกียจ เป็นต้น
4. วิธีแบบลิเคิท (Likert's Method) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีการสร้างมาตรวัดง่ายและประหยัดเวลา ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงทัศนคติในทางชื่นชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชื่นชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ การให้คะแนน Positive หรือทาง Negative

แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

หลักการการจัดตั้งและยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

การจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประสงค์จะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง เทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนครก็ตาม จำเป็นต้องมีตัวบทกฎหมายที่สำคัญเพื่อกำหนดหลักการการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะของแต่ละประเภทไว้ การวิจัยครั้งนี้ถือเป็นการวิจัยการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล จึงจะขอยกหลักการกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องและใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดตั้งและยกฐานะเป็นเทศบาล ได้แก่

(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548)

1. พระราชบัญญัติสภาพาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

มาตรา 42 ภายใต้งบบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาลอาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล เป็นต้นไป

บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น

บรรดาข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ใช้บังคับในเรื่องใดอยู่ก่อนแล้ว ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

2. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546)

มาตรา 7 เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครตามพระราชบัญญัตินี้

ให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น มาตรา 9 เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งที่ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

3. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313/ว 2966 ลงวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เรื่อง การยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล ยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง และยกฐานะเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนคร

4. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0890.2/ว 3156 ลงวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2547 เรื่อง แนวทางปฏิบัติจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548) ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องรายงานขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลผ่านความเห็นชอบของอำเภอและจังหวัด ตามลำดับ กระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ต้องมีข้อมูลถูกต้องตามหลักเกณฑ์ตามนัย มาตรา 7 มาตรา 9 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2469 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่มท. 0890.2/ว 3156 ลงวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2547 พร้อมทั้งส่งเอกสารประกอบการพิจารณาขอยกฐานะ ดังนี้

1.1 แบบสำรวจข้อมูลการขอจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอำเภอและจังหวัด ตามลำดับ

1.2 รายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลได้

1.3 คำบรรยายแนวเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล ตามข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ทั้งนี้โดยเทียบเคียงแนวเขตตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอ.....จังหวัด.....อันเป็นที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้นเป็นที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

1.4 แผนที่ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล โดยต้องตรวจสอบชื่อสถานที่ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในกรอบแผนที่ให้ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ โดยจะต้องให้นายอำเภอแห่งท้องที่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนโยธาขององค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารท้องถิ่นข้างเคียงที่มีแนวเขตติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นทั้งหมด เป็นผู้ลงนามรับรองแนวเขตตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 0313.1/ว 2067 ลงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2541 และหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 0313.1/ว 1048 ลงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545

1.5 แบบสำรวจความเห็นและรายงานการประชุมของประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ตามนัย มาตรา 282 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

1.6 กรณีที่ประสงค์จะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลและพร้อมไปกับการเปลี่ยนชื่อ ซึ่งจะขอใช้ชื่อไม่ตรงกับชื่อเดิม ให้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่มาประกอบด้วย โดยถือปฏิบัติตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท. 02048 ว 695 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 มาใช้โดยอนุโลม

โดยเอกสารตามข้อ (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) จะต้องจัดส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 30 ชุด

2. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตรวจพิจารณาหลักฐานเอกสารตามข้อ 1 ประกอบข้อกำหนด เหตุผลและความจำเป็นในการขอจัดตั้งเป็นเทศบาลให้ครบถ้วนถูกต้อง

3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยพร้อมแผนที่ท้ายร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีบัญชาให้กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ขอเปลี่ยนชื่อให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอและตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่น ๆ ของกระทรวงมหาดไทยต้องพิจารณาก่อน เมื่อที่ประชุมมีมติเห็นชอบ จึงเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณา

4. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย จะกำหนดการประชุมตรวจพิจารณาร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยและแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยเชิญผู้แทนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมชี้แจงด้วย แล้วจึงแจ้งผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมชี้แจงด้วยแล้วจึงแจ้งผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ดังนี้

กรณีที่ 1 หากมีรายละเอียดที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมถูกต้องสมบูรณ์ตามความเห็นของที่ประชุมแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นต้องประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อรับไปแก้ไขและดำเนินการ ให้เป็นไปตามมติที่ประชุมเสียก่อน แล้วจึงนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมาย ฯ อีกครั้งหนึ่ง

กรณีที่ 2 หากที่ประชุมเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยและแผนที่ท้ายร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยตามที่เสนอ จะแจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบมติที่ประชุมและให้พิจารณาดำเนินการเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาต่อไป

5. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเทศบาลตำบล..... พ.ศ. .... เพื่อให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบก่อนเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงนามประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเทศบาลตำบล..... พ.ศ. ....

6. เมื่อประกาศกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

หลักเกณฑ์การจัดตั้งหรือยกฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ ในการประกอบการพิจารณาในแต่ละครั้ง แต่โดยทั่วไปแล้วจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2550, หน้า 21)

1. เกณฑ์จำนวนประชากร โดยทั่วไปจะมีเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประชากรที่จะจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นแต่ละรูปแบบขึ้นมา ซึ่งจะไม่มีการกำหนดตายตัวว่าต้องมีประชากรมีพื้นที่เท่าไร ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่จะกำหนดโดยยึดหลักว่า การปกครองท้องถิ่นรูปแบบที่จะจัดตั้งขึ้นมา ควรมีขีดความสามารถในการบริหาร ได้ทั่วถึงและมีคุณภาพ ได้มาตรฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น

2. เกณฑ์ลักษณะพื้นที่ เช่นเดียวกับจำนวนประชากร ถ้าเป็นชุมชนเมืองจะเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมากและหนาแน่น มักจะมีการจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงสร้าง องค์กรที่มีการจำแนกแจกแจงสูง และหรือมีการจัดโครงสร้างแบบสองชั้น เช่น ในเขตนครหลวงมักมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่เข้ามารับผิดชอบในภาพรวม และเมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับรองลงไปรับผิดชอบเขตในพื้นที่ย่อย ๆ สำหรับพื้นที่ชนบทที่ประชาชนต้องอยู่กระจัดกระจาย การจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะไม่มี ความสลับซับซ้อนมาก และมักจะมีโครงสร้างแบบชั้นเดียว

3. เกณฑ์รายได้ เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญเพราะจะเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง และความสามารถในการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วย ซึ่งรายได้ของท้องถิ่นที่จัดเก็บได้เองควรเป็นรายได้หลักของท้องถิ่น และมีจำนวนเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานท้องถิ่น โดยที่พึ่งพิงเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางน้อยที่สุด

4. เจตนารมณ์และความเห็นของประชาชน เป็นเครื่องบ่งบอกถึงความพร้อมในส่วนของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น โดยการจัดตั้งหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรได้รับความเห็นชอบของประชาชนในท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น

สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่หลายครั้ง ซึ่งหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ถัดมาอีกหนึ่งปีรัฐบาลได้จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น โดยได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2476 และกำหนดให้เทศบาลเป็นองค์กรบริหารรูปแบบหนึ่งของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พร้อมกับมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ขึ้น ถือได้ว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครองตนเองในรูปแบบของเทศบาล เพื่อให้เทศบาลเป็นองค์กรทางการเมืองแรกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองได้อย่าง

เดิมที่ตามหลักการกระจายอำนาจของรัฐบาลและยังได้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงกฎหมายอีกหลายฉบับ จนเข้าสู่ในยุคของจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ขึ้นมาใช้แทนกฎหมายฉบับเก่าทั้งหมด เพื่อใช้เป็นระเบียบในการบริหารงานในรูปแบบเทศบาลในปัจจุบัน (ชวงส์ ฉายะบุตร, 2539)

จากบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาลไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. จำนวนของประชากรในท้องถิ่นนั้น
2. ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น
3. ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่า จะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด

ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งเทศบาลตำบลขึ้นอีก 2 ครั้ง เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งในครั้งแรกรัฐบาลได้ออกหลักเกณฑ์การยกฐานะในลักษณะกว้าง ๆ โดยคำนึงถึงจำนวนประชากรในท้องถิ่น และความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0413/ว 1408 ลงวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2528)

1. มีรายได้จริงไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่แล้วมาตั้งแต่ 5,000,0001 บาทขึ้นไป
2. มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป
3. ความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป
4. ได้รับความเห็นชอบจากรายการในท้องถิ่นนั้น

หลังจากได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาการยกฐานะไปแล้ว ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การพิจารณาการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลขึ้นใหม่ เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาถึงสภาพเศรษฐกิจในขณะนั้นและสภาพสังคมในปัจจุบัน การกำหนดหลักเกณฑ์รายได้ไว้เพียง 5,000,0001 บาทขึ้นไป เกรงจะไม่เพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกให้บริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้แก่ราษฎรอย่างทั่วถึง เป็นเหตุให้ราษฎรไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล ทำให้กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาขึ้นมาใหม่ ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้นมาใหม่มีรายละเอียด ดังนี้ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313/ว 1788 ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2535)

1. มีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ 12,000,000 บาทขึ้นไป

2. มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป

3. ได้รับความเห็นชอบจากราษฎรในท้องถิ่นนั้น

สำหรับในกรณีที่มีความจำเป็น เช่น การควบคุมการก่อสร้างอาคาร การแก้ปัญหาชุมชนแออัด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาท้องถิ่นหรือการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้ดำเนินการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเฉพาะแห่งได้ หรือกรณีที่จังหวัดเห็นว่าสุขาภิบาลใดมีความเหมาะสมสมควรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลได้ ก็ให้จังหวัดรายงานไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งให้ดำเนินการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลได้ โดยให้จังหวัดชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น พร้อมทั้งส่งข้อมูลความเหมาะสมไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาด้วย

อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เพื่อมาบังคับใช้ให้สุขาภิบาลยกฐานะเป็นเทศบาลทั้งหมดทั่วประเทศ แต่สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีกฎหมายกำหนดเฉพาะที่ระบุว่าต้องใช้หลักเกณฑ์เพียงใดในการขอจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลตำบล จึงให้นำหลักเกณฑ์การยกฐานะจากสุขาภิบาลจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลมาใช้เทียบเคียง

จากการศึกษาถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีผลต่อการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สิ่งที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงเพื่อนำมาเป็นหลักเกณฑ์ใช้เปรียบเทียบในการพิจารณาในแต่ละครั้งนั้น อาจสรุปได้ ดังนี้

1. เกณฑ์จำนวนประชากร เป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาในระดับต้น ๆ เนื่องจากจำนวนประชากรจะบ่งบอกถึงความเป็นชุมชนของแต่ละท้องถิ่นนั้นว่ามีความเจริญหรือความอยู่อย่างไร ซึ่งการจัดตั้งหรือกำหนดรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการบริหารด้วยว่าการให้บริการสาธารณะมีความทั่วถึงและมีคุณภาพได้มาตรฐานแก่ประชาชนที่อาศัยในท้องถิ่นนั้น ๆ ครบทุกคนหรือไม่

2. เกณฑ์รายได้ เป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญมากต่อการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการบริหารงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นอำนาจหน้าที่หรือความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ต้องอาศัยงบประมาณจึงสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบขององค์กรต้องคำนึงถึงรายได้หลักของท้องถิ่นว่าเพียงพอต่อการให้บริการสาธารณะกับประชาชนหรือไม่ และต้องพึ่งพิงเงินอุดหนุนจากส่วนกลางน้อยที่สุด เปรียบเสมือนการขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเองเป็นสำคัญ

3. เกณฑ์ลักษณะพื้นที่ เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงสภาพความเป็นอยู่และสภาพความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเปรียบเทียบดูจากความหนาแน่นของจำนวนประชากรต่อขนาดพื้นที่ ซึ่งท้องถิ่นใด

มีความหนาแน่นของประชากรมากหรือน้อย ก็ควรจะปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อการให้บริการสาธารณะทั่วถึงและได้คุณภาพมากที่สุด

4. เจตนารมณ์หรือความคิดเห็นของประชาชน ถือเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความพร้อมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเป็นการตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดให้กับชุมชนตามความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ดังนั้น จึงต้องมีขั้นตอนการสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเสียก่อนถ้าจะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบขององค์กรในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อขอมติความเห็นชอบจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนที่แสดงถึงเจตนารมณ์ความต้องการต่าง ๆ ต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

องค์การบริหารส่วนตำบล

1. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง มีโครงสร้างเป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ โดยโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้ง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลก็มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตพื้นที่เช่นกัน แยกจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายละเอียด ดังนี้ (กิติคุณ ใจวงษ์, 2553, หน้า 12)

1.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง หมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้าน ให้หมู่บ้านนั้นเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ 3 คน สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีประธานสภาและรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วให้นายกอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยที่ประธานและรองประธานสภาดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการสภาขององค์การบริหารส่วนตำบล

- (2) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- (3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนา
ตำบลตาม (1) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
- (4) เลือกระชานสภา รองประธานสภา และเลขานุการสภา อบต.
- (5) รับทราบนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลเข้ารับหน้าที่ และรับทราบรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำทุกปี
- (6) ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้
- (7) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการเสนอข้อบัญญัติขอเปิดอภิปราย
ทั่วไปเพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหา
เกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่มีการลงมติได้
- (8) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการเลือกปลัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบล
- สภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีวาระ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และในปีหนึ่งให้สภา
อบต. มีสมัยประชุมสภาสามัญ 2 สมัย หรือมากกว่า 2 สมัยแต่ไม่เกิน 4 สมัย สมัยหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 15
วัน แต่อาจขยายได้อีกโดยขออนุญาตนายกอำเภอ วันเริ่มประชุมสามัญประจำปีให้สภา อบต.
เป็นผู้กำหนด

1.2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การ
บริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแต่งตั้งผู้ช่วยดำเนินการได้ โดยสามารถแต่งตั้งบุคคล
ที่ไม่ใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ 2 คน
และเป็นเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ 1 คน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และสามารถดำรง
ตำแหน่งติดต่อกันไม่เกิน 2 วาระ จะดำรงตำแหน่งได้อีกครั้งเมื่อพ้นระยะเวลา 4 ปี นับตั้งแต่วันที่
พ้นจากตำแหน่ง แม้ดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลา 4 ปีก็ให้นับเป็น 1 วาระ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

อาศัยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 35/5 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 4) กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ไว้ ดังนี้

(1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย

(2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(4) วางระเบียบเพื่อให้งานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

1.3 โครงสร้างภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (พรทฤษฎ์ คำพอ, 2544)

(1) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานทั่วไป งานธุรการ งานพิมพ์ดีด งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานการประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับตำบล งานนิติการ งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับ งานงบประมาณประจำปี งานอนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(2) ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีรายได้และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัดโอนเงินเดือน งานรายงานการเงินคงเหลือประจำวัน งานอนุมัติเบิกตัดปี และขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการเงินสะสม งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่าย งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

(3) ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานประมาณการราคาค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานก่อสร้างและซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการก่อสร้าง งานอื่น ๆ ที่ได้เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(4) ส่วนราชการอื่น ๆ ที่อาจมีขึ้นตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น เช่น ส่วนการศึกษาส่วนการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ส่วนสวัสดิการสังคม เป็นต้น

2. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66) ภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีขอบข่ายงานที่กว้างขวาง อีกทั้งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

2.1 อำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 67)

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรตามความจำเป็นและสมควร

2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังนี้ (มาตรา 68)

- (1) ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การควบคุมดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

(10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(11) กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์

(12) การท่องเที่ยว

(13) การผังเมือง

2.3 อำนาจหน้าที่ในการออกข้อบัญญัติตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิได้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

2.4 อำนาจหน้าที่ในการกระทำกิจการนอกเขต

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

ตารางที่ 1 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะระดับต่าง ๆ

อบต.	เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก	1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน	มีหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาลตำบล ตามข้อ 1-9 และ	มีหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาลเมือง ตามข้อ 1-7
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ	มีหน้าที่เพิ่มอีก ดังนี้ 1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา	และมีหน้าที่เพิ่มเติมอีก ดังนี้ 1. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ	3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์	2. กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ	3. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการ พิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้	การสาธารณสุข
		4. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อบต.	เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	5. ให้มีเครื่องใช้ใน การดับเพลิง	5. ให้มีและบำรุงส้วม สาธารณะ	3. การควบคุม สุขลักษณะและ อนามัยในร้านจำหน่าย อาหาร
6. ส่งเสริมการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ	6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษา อบรม	6. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือ แสงสว่างโดยวิธีอื่น	โรงมหรสพ และ สถานบริการอื่น
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และ ผู้พิการ	7. ให้มีการดำเนินกิจการ โรงรับจำนำหรือ สถานสินเชื่อท้องถิ่น	4. จัดการเกี่ยวกับ ที่อยู่อาศัย และ การปรับปรุงแหล่ง เสื่อมโทรม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี ของท้องถิ่น	8. บำรุงศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ ท้องถิ่น	9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย บัญญัติให้เป็นหน้าที่ ของเทศบาล	5. จัดให้มีและควบคุม ตลาด ทำเทียบเรือ ทำข้าม และที่จอดรถ
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ทางราชการ มอบหมายโดยจัดสรร งบประมาณหรือ บุคลากรให้ตาม ความจำเป็นและสมควร			6. การวางผังเมือง และการควบคุม การก่อสร้าง 7. การส่งเสริมกิจการ การท่องเที่ยว

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน โดยเทศบาลกฎหมายจะกำหนดอำนาจหน้าที่ชัดเจนกว่า อบต. ในภารกิจด้านการศึกษา โดยกำหนดไว้ว่า “ให้ราษฎรได้รับการศึกษา อบรม” ส่วน อบต. จะกำหนดภารกิจด้านนี้ไว้กว้าง ๆ ว่า “ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม” สำหรับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง โดยเทศบาลจะกำหนดไว้ชัดเจน ส่วน อบต. ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจน เพียงแต่กำหนดไว้ในเรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตารางที่ 2 อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ

อบต.	เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
1. ให้น้ำดื่มเพื่อ การอุปโภค บริโภค และการเกษตร	1. ให้น้ำดื่มสะอาดหรือ การประปา	1. ให้น้ำดื่มสะอาด ทำเทียบเรือ และทำข้าม	มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับ เทศบาลเมือง ตามข้อ 1-12
2. ให้น้ำดื่มและบำรุง การไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น	2. ให้น้ำดื่มโรงฆ่าสัตว์ 3. ให้น้ำดื่มตลาด ทำเทียบเรือ และทำข้าม	2. ให้น้ำดื่มสุสานและ ฌาปนสถาน	
3. ให้น้ำดื่มและบำรุงรักษา ทางระบายน้ำ	3. ให้น้ำดื่มตลาด ทำเทียบเรือ และทำข้าม	3. บำรุงและส่งเสริม การทำมาหากินของราษฎร	
4. ให้น้ำดื่มและบำรุงสถานที่ ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ	4. ให้น้ำดื่มสุสานและ ฌาปนสถาน	4. ให้น้ำดื่มและบำรุง การสงเคราะห์มารดาและเด็ก	
5. ให้น้ำดื่มและส่งเสริม กลุ่มเกษตรกรและ กิจการสหกรณ์	5. บำรุงและส่งเสริม การทำมาหากินของราษฎร	5. ให้น้ำดื่มและบำรุง โรงพยาบาล	
6. ส่งเสริมให้น้ำดื่ม อุตสาหกรรมใน ครอบครัว	6. ให้น้ำดื่มและบำรุงสถานที่ทำ การพิทักษ์รักษาคคนเจ็บไข้	6. ให้น้ำดื่มการสาธารณสุข เพื่อการสาธารณสุข	
7. บำรุงและส่งเสริม การประกอบอาชีพ ของราษฎร	7. ให้น้ำดื่มและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น	7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็น เพื่อการสาธารณสุข	
8. การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สิน อันเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดิน	8. ให้น้ำดื่มและบำรุงทาง ระบายน้ำ	8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียน อาชีวศึกษา	
9. หาผลประโยชน์จาก ทรัพย์สินขององค์การ บริหารส่วนตำบล	9. เทศพาณิชย์	9. ให้น้ำดื่มและบำรุงสถานที่ สำหรับการกีฬาและพลศึกษา	
10. ให้น้ำดื่มตลาด ทำเทียบเรือ และทำข้าม		10. ให้น้ำดื่มและบำรุงสวน สาธารณะ สวนสัตว์ และ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	
		11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อม โทรม และรักษา ความสะอาดเรียบร้อย ของท้องถิ่น	
		12. เทศพาณิชย์	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

อบต.	เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
11. กิจกรรมเกี่ยวกับ การพาณิชย์			
12. การท่องเที่ยว			
13. การผังเมือง			

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าหน้าที่ที่อาจทำหรือเลือกทำขึ้นอยู่กับศักยภาพของท้องถิ่น เทศบาล และ อบต. มีหน้าที่ที่อาจทำคล้ายกัน โดย อบต. จะมีหน้าที่เลือกทำมากกว่าเทศบาล แต่เทศบาลสามารถเลือกทำในเรื่องโรงพยาบาล สุสาน และฌาปนสถาน ซึ่ง อบต. ไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ดังกล่าวไว้

3 รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่และมีภารกิจที่ต้องกระทำหลายด้าน องค์การบริหารส่วนตำบลจึงจำเป็นต้องมีรายได้ เพื่อนำมาใช้บริการสาธารณะกับประชาชนในพื้นที่ และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 โดยได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ ดังนี้

- (1) ภาษีบำรุงท้องที่
- (2) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- (3) ภาษีป้าย
- (4) อากาศการฆ่าสัตว์และธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์
- (5) ภาษีค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน
- (6) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายรัษฎากรซึ่งสถานประกอบการตั้งอยู่ใน

องค์การบริหารส่วนตำบล

- (7) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
- (8) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นพนัน
- (9) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

- (10) เงินอากร ประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยประมง
- (11) ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- (12) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
- (13) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- (14) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
- (15) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- (16) ภาษีมูลค่าเพิ่ม

อีกทั้งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม เรียกเก็บอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้กระทรวง ทบวง กรมนั้นส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 81) นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ (มาตรา 82) ดังนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (3) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- (5) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- (7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (8) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล
- (9) องค์การบริหารส่วนตำบลก็สามารถกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยที่การกู้เงินนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

3.2 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

เมื่อพิจารณารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่ได้กล่าวมาจะประกอบด้วยรายได้ 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม เงินอุดหนุนจากรัฐบาล รายได้จากทรัพย์สิน รายได้อื่น ๆ และเงินกู้ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ต้องมีรายจ่ายในการใช้จ่ายหลายด้านเช่นกัน ซึ่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (มาตรา 85) ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายจ่าย ดังนี้

- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าจ้าง
- (3) เงินตอบแทนอื่น ๆ
- (4) ค่าใช้สอย
- (5) ค่าวัสดุ
- (6) ค่าครุภัณฑ์
- (7) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น
- (8) ค่าสาธารณูปโภค
- (9) เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- (10) รายจ่ายอื่นตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

อีกทั้ง (มาตรา 86) องค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยหลักเกณฑ์การเงินค่าตอบแทนนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

เทศบาลตำบล

1 โครงสร้างของเทศบาลตำบล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดให้เทศบาลในประเทศไทยมีทั้งหมด 3 ประเภท อันได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลแต่ละประเภทก็มีลักษณะขององค์ประกอบแตกต่างกันออกไป ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเทศบาลตำบล จึงขอเสนอเฉพาะข้อมูลของเทศบาลตำบล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กิติคุณ ใจวงษ์, 2553, หน้า 20) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (เทศบาลตำบลไม่ได้กำหนดจำนวนราษฎรในพื้นที่ไว้อย่างชัดเจนเหมือนกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร) เทศบาลตำบลประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลได้ 12 คน โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน เดิมก่อนปี พ.ศ. 2543 เทศบาลในประเทศไทยมีเพียงรูปแบบเดียว คือ เทศบาลในรูปแบบคณะรัฐมนตรี แต่ในปัจจุบันภายหลังปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา กฎหมายได้เปิดโอกาสให้เทศบาลมีรูปแบบเพิ่มขึ้นได้อีก รูปแบบหนึ่งก็คือเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี ซึ่งเทศบาลใดจะใช้รูปแบบคณะรัฐมนตรีหรือเทศบาลนายกเทศมนตรีให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเทศบาล

อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตามในปลายปี พ.ศ. 2546 มีการแก้ไขกฎหมายเทศบาลอีกครั้ง เป็นผลให้เทศบาลคงเหลือเพียงรูปแบบเดียว คือ เทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี ซึ่งได้แก่ การที่นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และเป็นจุดสิ้นสุดของเทศบาลในรูปแบบ คณะเทศมนตรี

1.1 โครงสร้างของเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี สำหรับโครงสร้างของเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรีนั้น มีโครงสร้างหลักที่คล้ายกับเทศบาลในรูปแบบ คณะเทศมนตรี แต่ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารของเทศบาลกับฝ่ายสภาเทศบาล เปลี่ยนแปลงไปกล่าวคือ เทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี หัวหน้าฝ่ายบริหาร (นายกเทศมนตรี) และสมาชิกสภาเทศบาล มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงทั้งคู่ และในขณะเดียวกัน นายกเทศมนตรีสามารถมี “ผู้ช่วย” ได้เช่นกัน แต่ผู้ช่วยของนายกเทศมนตรีในรูปแบบนี้จะไม่เรียกว่า “เทศมนตรี” แต่จะเรียกว่า “รองนายกเทศมนตรี” ซึ่งจำนวนของรองนายกเทศมนตรีจะมีได้เท่าใด ขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาลตามที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเทศบาล เป็นไปด้วยความห่างเหิน เมื่อเปรียบเทียบกับเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี กล่าวคือ ความสัมพันธ์มีสำระสำคัญ ดังนี้

- (1) นายกเทศมนตรีจะต้องไม่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล
- (2) รองนายกเทศมนตรีมาจากการแต่งตั้งของนายกเทศมนตรี
- (3) รองนายกเทศมนตรีจะต้องไม่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล

จากความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้านดังกล่าว ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสภาเทศบาลกับฝ่ายบริหารห่างเหินกัน มีการแบ่งแยกฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาออกจากกันอย่างชัดเจน และต่างมีสถานะเพียงสถานะเดียว คือ ถ้าไม่เป็นฝ่ายบริหารก็ต้องเป็นฝ่ายสภาเทศบาล ซึ่งผิดกับรูปแบบ คณะเทศมนตรีที่นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีมีสถานะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลด้วยเช่นกัน

1.2 บทบาทหน้าที่ของสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี

หน้าที่ของสภาเทศบาล สำหรับหน้าที่ของสภาเทศบาล โดยหลักการแล้ว

มีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

หน้าที่ในการสะท้อนความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล เช่น รับฟังปัญหา ความต้องการ ความเดือดร้อน ตลอดจนข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของประชาชนในเทศบาล แล้วนำข้อ ร้องเรียนเหล่านั้นนำเสนอต่อฝ่ายบริหารให้ฝ่ายบริหารดำเนินการแก้ไข หรือในบางเรื่องที่มีสมาชิก สภาเทศบาลสามารถกระทำตัวเอง สมาชิกสภาเทศบาลก็จะดำเนินการแก้ไขได้เลย อาจกระทำได้ทั้ง ในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การทำหนังสือยื่นแสดงปัญหาของประชาชนในเทศบาลผ่านไปยัง นายกเทศมนตรี เป็นต้น และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของตนกับ ผู้มีอำนาจร้องขอให้ผู้มีอำนาจดำเนินการให้ เป็นต้น

หน้าที่ในการออกเทศบาลบัญญัติ หน้าที่นี้เป็นหน้าที่ที่ชัดเจนที่สุดในการทำงานของสภาเทศบาล กล่าวคือ สภาเทศบาลทำหน้าที่เป็นองค์กรทางนิติบัญญัติในเทศบาล ทำหน้าที่ในการพิจารณา กลั่นกรอง และอนุมัติกฎหมายต่าง ๆ ว่าควรบังคับใช้ในเทศบาลหรือไม่ อย่างไร และเมื่อพิจารณากันอย่างรอบคอบแล้ว สมาชิกสภาเทศบาลจึงจะมีมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเพื่อบังคับใช้เป็นเทศบัญญัติต่อไปหรือไม่ หน้าที่ในประการนี้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 ที่กำหนดว่า “เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย...”

หน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลฝ่ายบริหารนั้น

1.3 หน้าที่ของนายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี ตามกฎหมายได้กำหนดหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ดังนี้

- (1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติและนโยบาย
- (2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล
- (3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี
- (4) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (5) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ
- (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

1.4 โครงสร้างภายในของเทศบาล (ชวงส์ ฉายะบุตร, 2539) เป็นภารกิจประจำสำนักงานหรืออาจจะนอกสำนักงาน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิด เพราะหน้าที่ของเทศบาลนั้นต้องติดต่อและให้บริการประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย ทั้งในเรื่องด้านทะเบียน การสาธารณสุข โภค การศึกษา การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งนับว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมาก

พนักงานเทศบาลจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณและคุณภาพของงาน ส่วนการบรรจุแต่งตั้งการให้ความดีความชอบ ตลอดจนการออกจากตำแหน่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ระเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2519 พนักงานเทศบาลถือเป็นเจ้าหน้าที่ประจำมีการแบ่งหน่วยงานของเทศบาลออกเป็น 6 ส่วน ตามระเบียบคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ว่าด้วยการกำหนดส่วนการบริหารของเทศบาลการกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2519 ดังนี้

(1) สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน และนโยบายของเทศบาล ทั้งมีหน้าที่เป็นเลขานุการของสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี เกี่ยวกับงาน สารบรรณ งานธุรการ งานประชาสัมพันธ์ งานนิติการ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานทะเบียน ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่มีได้กำหนดไว้เป็นงานของหน่วยงานใด โดยเฉพาะ เช่น สถานธนาภิบาลของเทศบาล (โรงจมน้ำ)

(2) ส่วนคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชี การจัดเก็บภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ฯลฯ งานจัดทำงบประมาณ งานผลประโยชน์ของเทศบาล ควบคุมดูแลพัสดุและทรัพย์สินของเทศบาล ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่มีได้กำหนดไว้เป็นงานของส่วนใดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

(3) ส่วนสาธารณสุข มีหน้าที่แนะนำช่วยเหลือด้านเจ็บป่วยของประชาชน การป้องกัน และระงับโรค การสุขาภิบาล การรักษาความสะอาด งานสัตวแพทย์ ตลอดจนสาธารณสุข สุสาน และฌาปนสถานสาธารณะ ตลอดจนควบคุมประกอบอาชีพเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชน เช่น การแต่งผม การจำหน่ายอาหาร เป็นต้น ซึ่งรวมเรียกว่า การประกอบการค้าอันอาจจะเป็น อันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน รวมทั้งงานสาธารณสุขอื่น ๆ เป็นไปตามกฎหมายหรือ งานที่ได้รับมอบหมาย เทศบาลบางแห่งที่มีรายได้เพียงพอก็จัดตั้งโรงพยาบาลขึ้นเอง นอกจากนี้แล้ว เทศบาลก็สามารถจัดให้มีสถานอนามัย ศูนย์บริการสาธารณสุข

(4) ส่วนช่าง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานโยธา งานบำรุงรักษา ทางบก ทางระบายน้ำ สวนสาธารณะ งานสำรวจและแบบแผน งานสถาปัตยกรรม ผังเมืองและงานสาธารณสุขปโภค งานควบคุมการก่อสร้างอาคารเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง งานเกี่ยวกับไฟฟ้าหรือ งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

(5) ส่วนการประปา มีหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการให้บริการและจำหน่ายน้ำสะอาด ตลอดจนจัดเก็บผลประโยชน์ในการนี้

(6) ส่วนการศึกษา มีหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาของเทศบาล งานด้านการสอน การนิเทศ การศึกษา งานสวัสดิการสังคม และ นันทนาการ ตลอดจนปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดไว้โดยชัดแจ้งซึ่งอาจจำแนกที่มาของอำนาจหน้าที่ดังกล่าวได้เป็น 2 ประเภท คือ อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นกำหนด และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนด

2.1 อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายจัดตั้งเทศบาลตำบล

สามารถแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ของเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน คือ หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ และอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ ซึ่งอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล มีดังนี้

มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจกรรมใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (9) เทศพาณิชย์

2.2 อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนด

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดไว้แล้ว ยังมีกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น

- 2.2.1 พระราชบัญญัติป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ พ.ศ. 2464
- 2.2.2 พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2534
- 2.2.3 พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535
- 2.2.4 พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระทำปุ๋ย พ.ศ. 2490
- 2.2.5 พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493
- 2.2.6 พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495
- 2.2.7 พระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535
- 2.2.8 พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534
- 2.2.9 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535
- 2.2.10 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
- 2.2.11 พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล
พ.ศ. 2503
- 2.2.12 พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508
- 2.2.13 พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510
- 2.2.14 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
- 2.2.15 พระราชบัญญัติควบคุมอาหาร พ.ศ. 2522
- 2.2.16 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523
- 2.2.17 พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523
- 2.2.18 พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. 2526
- 2.2.19 พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. 2528
- 2.2.20 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 44 ลงวันที่ 11 มกราคม 2502
- 2.2.21 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 68 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2515
(กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจอดเรือในแม่น้ำลำคลอง)
- 2.2.22 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 295 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2515
(กฎหมายว่าด้วยทางหลวง)
- 2.2.23 ประมวลกฎหมายที่ดิน (ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติ
ของแผ่นดินประเภทที่รกร้างว่างเปล่า ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 890/2498
- 2.3 อำนาจหน้าที่การทำการนอกเขตเทศบาลและการทำการร่วมกับบุคคลอื่น
เทศบาลอาจจัดทำกิจกรรมนอกเขตได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2546 แก้ไข
เพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 57 ทวิ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (1) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่
อยู่ภายในเขตของตน
- (2) ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขภาพ สภาจังหวัด หรือ
สภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
- (3) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและอาจจัดทำร่วมกับบุคคลอื่น
โดยก่อตั้งบริษัทจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด

2.4 อำนาจหน้าที่การจัดตั้งสหการ

มาตรา 58 ถ้ามีกิจการใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไป
ที่จะร่วมกันทำเพื่อให้เกิดประโยชน์ก็ให้จัดตั้งเป็นองค์การขึ้นเรียกว่าสหการ มีสภาพเป็นทบวง
การเมือง และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย การจัดตั้ง
สหการจะทำได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งจะได้กำหนดชื่ออำนาจหน้าที่ และระเบียบ
การดำเนินงานไว้ การยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
โดยกำหนดวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ด้วย

2.5 อำนาจหน้าที่การออกเทศบัญญัติ

มาตรา 60 เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายในกรณี
ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ
ในเทศบัญญัตินั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่า
หนึ่งพันบาท

มาตรา 61 เทศพาณิชย์ของเทศบาล ให้ตราเป็นเทศบัญญัติ กิจการใดที่เทศบาลมีรายได้
หรือผลพลอยได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่จะไม่ตราเป็นเทศบัญญัติก็ได้

มาตรา 61 ทวิ ร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย

- (1) นายกเทศมนตรี
- (2) สมาชิกสภาเทศบาล หรือ
- (3)ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ
ข้อบัญญัติท้องถิ่น

3 รายได้และรายจ่ายของเทศบาล (ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. 2546

3.1 รายได้ของเทศบาล มาตรา 66 เทศบาลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

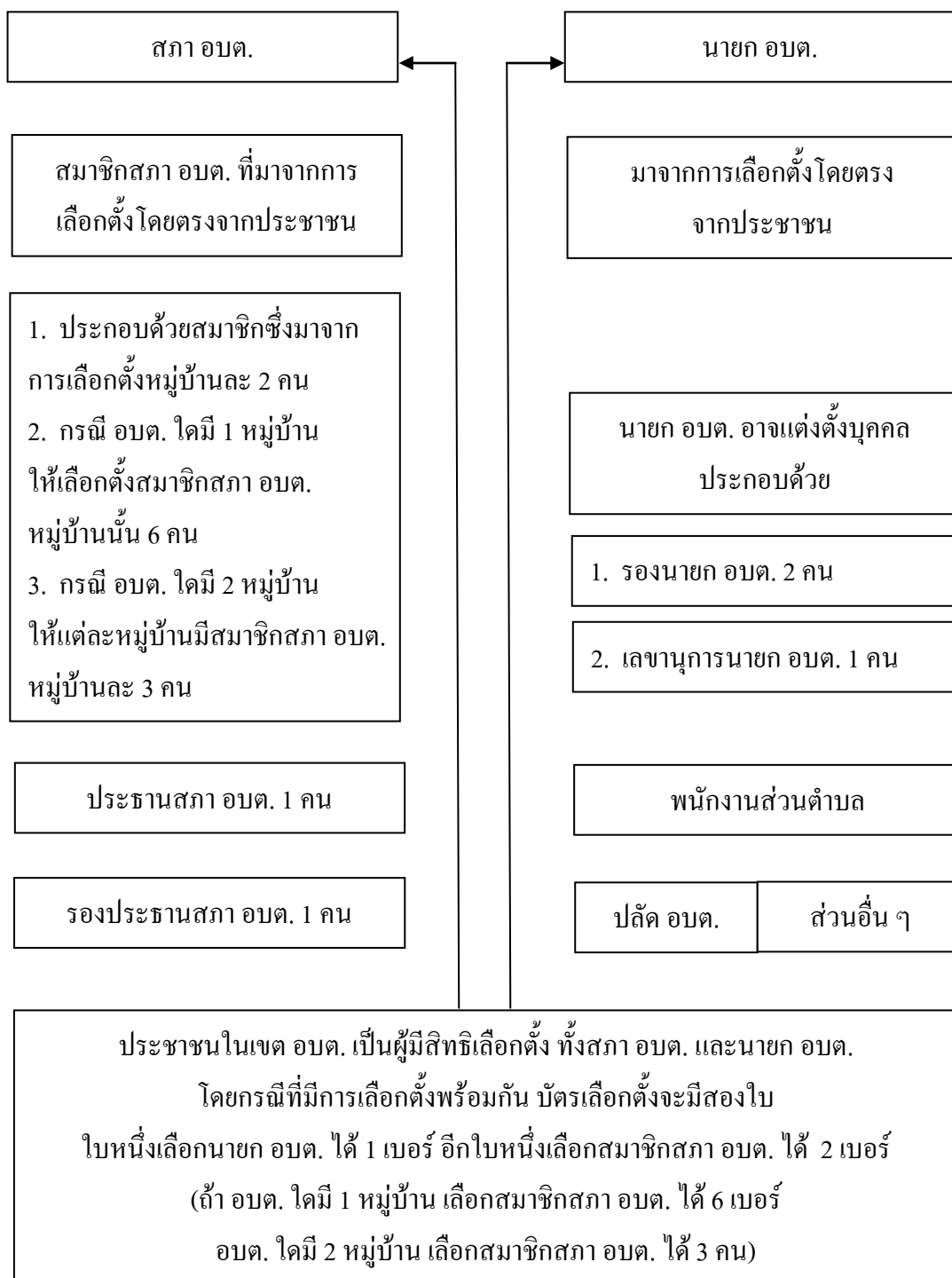
- (1) ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (2) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (3) รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล
- (4) รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์
- (5) พันธบัตร หรือเงินกู้ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (6) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ
- (7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (8) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (9) รายได้อื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

3.2 รายจ่ายของเทศบาล มาตรา 67 เทศบาลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

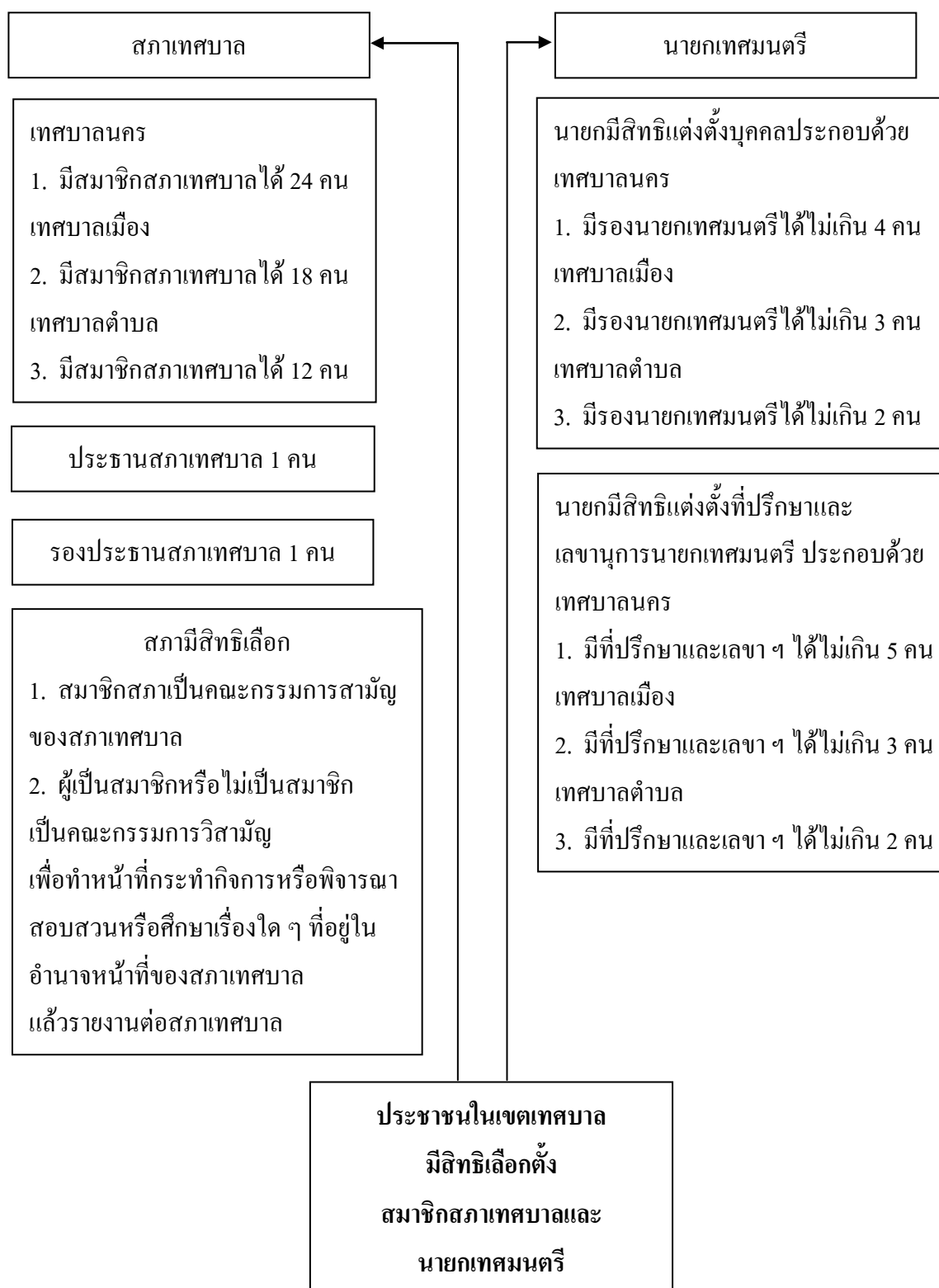
- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าจ้าง
- (3) เงินตอบแทนอื่น ๆ
- (4) ค่าใช้สอย
- (5) ค่าวัสดุ
- (6) ค่าครุภัณฑ์
- (7) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
- (8) เงินอุดหนุน
- (9) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล

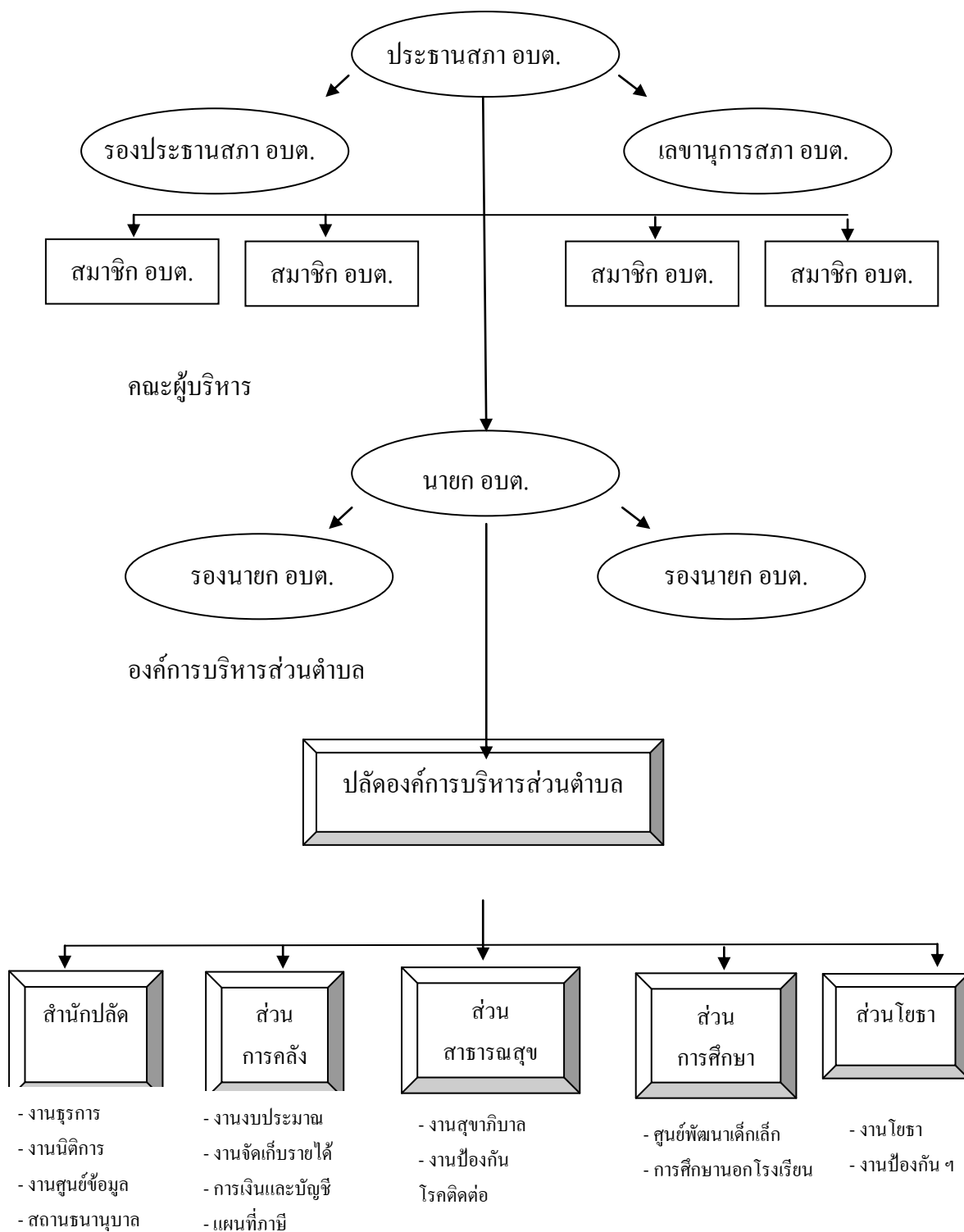

ภาพที่ 2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546)

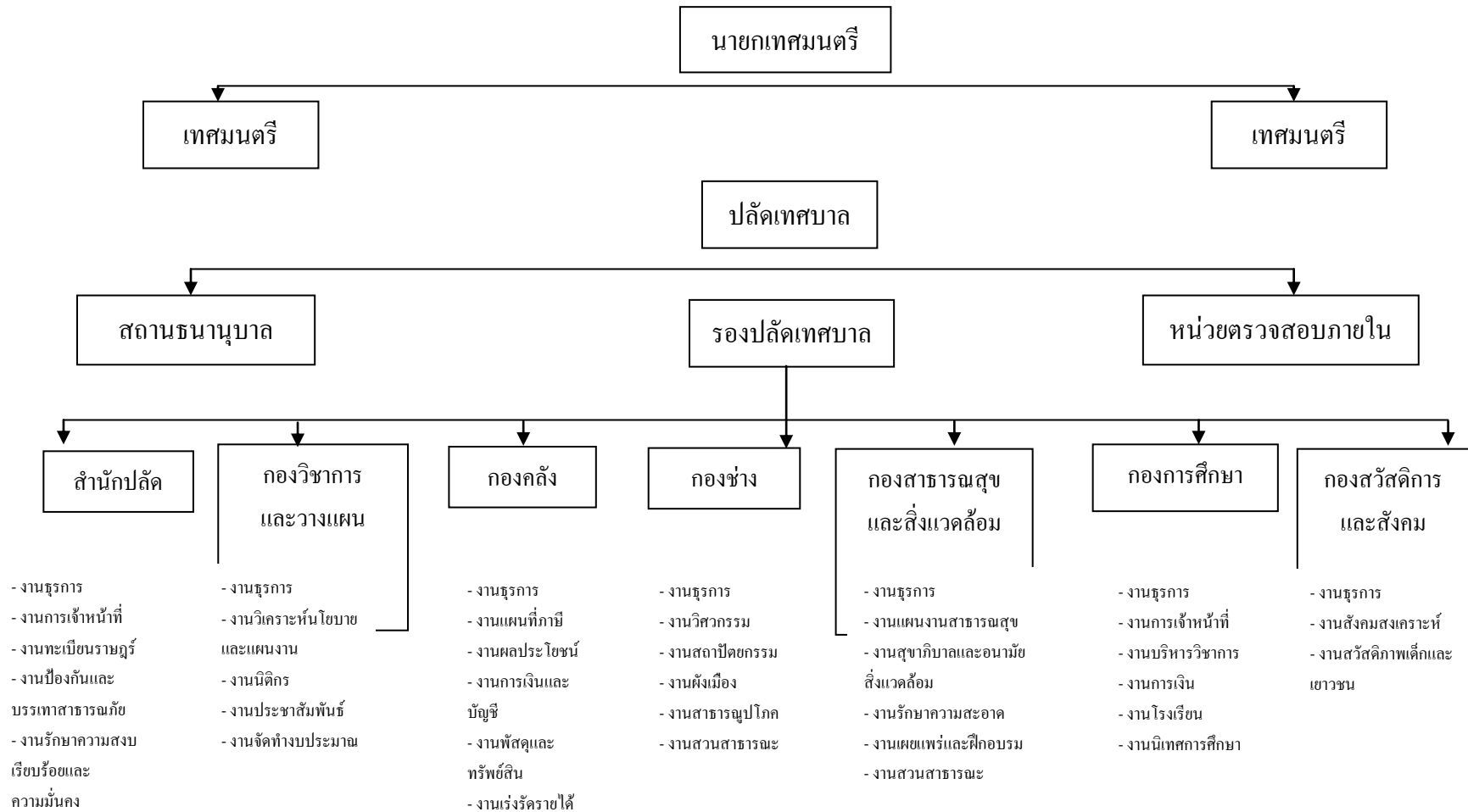

ภาพที่ 3 โครงสร้างของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
(แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546)

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ภาพที่ 4 โครงสร้างของส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภาพที่ 5 โครงสร้างของส่วนราชการของเทศบาล

จากการศึกษาข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล เมื่อนำข้อมูลของทั้ง 2 รูปแบบมาเปรียบเทียบกันจะเห็นถึงความเหมือนและความแตกต่าง โดยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล

ด้าน	ความเหมือน	ความแตกต่าง
โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล	<p>1. นายก ฯ และสมาชิกสภาของทั้ง 2 รูปแบบได้มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง วาระการดำรงตำแหน่งเท่ากัน คือ 4 ปี</p> <p>2. อำนาจหน้าที่ของสภาและอำนาจหน้าที่ของนายก ฯ ทั้ง 2 รูปแบบมีลักษณะเหมือนกัน คือ นายก ฯ จะมีหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ ส่วนสภาจะมีหน้าที่คอยตรวจสอบการทำงานของนายก ฯ</p>	<p>1. จำนวนสมาชิกใน อบต. กำหนดให้มีหมู่บ้านละ 2 คน แต่เทศบาลตำบลกำหนดให้มีสมาชิกสภาจำนวน 12 คน</p> <p>2. อบต. มีรองนายก ฯ ได้ 2 คน และเลขฯ 1 คน แต่เทศบาลตำบลมีรองนายก ฯ ได้ไม่เกิน 2 คน และมีที่ปรึกษาหรือเลขฯ 1 ไม่เกิน 2 คน</p> <p>3. ภารกิจของเทศบาลตำบลมีเพิ่มขึ้น ทำให้การบริหารงานต้องมีการแบ่งโครงสร้างภายในเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับภารกิจอำนาจหน้าที่นั้น เช่น กองสาธารณสุข กองการประปา เป็นต้น</p>
อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลตำบล	<p>1. อำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำที่กฎหมายกำหนด</p> <p>2. อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำในเขตพื้นที่ได้ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>3. อำนาจการออกข้อบัญญัติและเทศบัญญัติ เพื่อบังคับใช้ในพื้นที่ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย กำหนดโทษปรับได้</p>	<p>4. เทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนด เช่น พรบ. สาธารณสุข พรบ. ควบคุมอาคาร เป็นต้น</p> <p>5. เทศบาลตำบลมีอำนาจในการจัดตั้งสภการได้ คือ กิจการที่อยู่ในอำนาจของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะร่วมกันทำเพื่อเกิด</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้าน	ความเหมือน	ความแตกต่าง
รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล	1. อำนาจการกระทำกิจการนอกเขต รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรตามที่กฎหมายกำหนด 2. รายจ่ายตามที่กฎหมายกำหนดไว้	ประโยชน์ส่วนรวม โดยต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งกำหนดชื่ออำนาจหน้าที่ 6. การได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากภาครัฐบาลที่แตกต่างกัน 7. การจัดเก็บค่าอัตรากาสิโนที่แตกต่างกันตามอำนาจหน้าที่

แนวคิดการจัดโครงสร้างรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดโครงสร้างรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การออกแบบโครงสร้างรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าควรมีรูปแบบโครงสร้างอย่างไร ซึ่งขึ้นอยู่กับหลักการหลายประการ ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2550, หน้า 22)

1. โครงสร้างตามรูปแบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา

การจัดโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นส่วนมาก จะมีลักษณะคล้ายกับระบบรัฐสภา คือ มีฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาท้องถิ่น (Council-mayor Form) แต่มีบางประเทศที่อาจมีการจัดโครงสร้างแบบการแบ่งแยกอำนาจและถ่วงดุลกัน คือ มีสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารก็มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเช่นกัน แต่การที่ท้องถิ่นจะจัดโครงสร้างองค์กรเป็นเช่นไร ก็ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพพื้นที่ นโยบายของรัฐ

2. การจัดโครงสร้างรูปแบบตามสภาพพื้นที่และลักษณะชุมชน

เป็นการจัดรูปแบบโดยคำนึงถึงสภาพของพื้นที่และลักษณะของชุมชนประกอบกัน เช่น เป็นพื้นที่ชุมชนชนบท (Rural Communities) และชุมชนเมือง (Urban Communities) ในชุมชนเมืองใหญ่มักจะมีการจัดรูปแบบการปกครองที่สลับซับซ้อน มีโครงสร้างการจัดองค์กรที่มีการจำแนกแจกแจงสูง เช่น ในชุมชนท้องถิ่นระดับมหานคร อาจมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ดูแลภาพรวมทั้งหมด และอาจมีการแบ่งซอยพื้นที่ออกเป็นเขตปกครองย่อย ๆ ในขณะที่ชุมชนชนบทเล็ก ๆ อาจมีเพียงสภาท้องถิ่นเพียงอย่างเดียวทำหน้าที่ทั้งด้านการบริหารและนิติบัญญัติ หรือในกรณีที่เป็นเขตพื้นที่พิเศษ เช่น เป็นเขตพื้นที่ที่มีความเจริญสูง ก็อาจมีการจัดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่แตกต่างจากทั่วไป

3. การจัดโครงสร้างรูปแบบตามนโยบายรัฐบาล

ในหลาย ๆ ประเทศถือว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนย่อยของรัฐ ดังนั้นจึงเป็นสิทธิของรัฐที่จะปรับเปลี่ยนได้ตามที่รัฐเห็นสมควร ดังเช่นกรณีอังกฤษ ที่รัฐบาลจะมีการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างการเมืองการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศในแต่ละช่วง

ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

สภาพทั่วไป

1. ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี ตั้งอยู่เลขที่ 88 หมู่ที่ 8 ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากอำเภอเมืองชลบุรี เป็นระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับตำบลนาป่า ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลหนองข้างคอก อำเภอศรีราชา อำเภอบ้านบึง ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลหนองขี้ชาวก อำเภอบ้านบึง ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลบ้านสวน ตำบลหนองข้างคอก อำเภอเมืองชลบุรี

2. เขตการปกครอง

มีพื้นที่ครอบคลุม 14 หมู่บ้าน รวมพื้นที่ทั้งสิ้น 37 ตารางกิโลเมตร (23,125 ไร่) แยกเป็น

2.1 หมู่บ้านที่มีพื้นที่ปกครองทั้งหมด จำนวน 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 6, หมู่ที่ 7, หมู่ที่ 8, หมู่ที่ 9, หมู่ที่ 10, หมู่ที่ 11, หมู่ที่ 12, หมู่ที่ 13 และหมู่ที่ 14

2.2 หมู่บ้านที่มีพื้นที่ปกครองบางส่วน จำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 3 (ซึ่งบางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองบ้านสวน)

3. สภาพภูมิประเทศ

มีสภาพทางกายภาพเป็นที่ราบสูง ทางตอนเหนือของตำบลเป็นที่ลุ่ม ทางทิศใต้มีภูเขาเขียวเป็นแนวตลอด ทำให้มีทรัพยากรป่าไม้อยู่ตามแนวเขาจำนวนมาก และตามบริเวณพื้นที่ของราษฎรมีการขุดดินลูกรัง ทำให้มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม

4. สภาพภูมิอากาศ

คล้ายคลึงกับบริเวณภาคกลางของประเทศไทย เป็นอากาศแบบโซนร้อน อุณหภูมิทั่วไปเฉลี่ย 26 องศาเซลเซียส

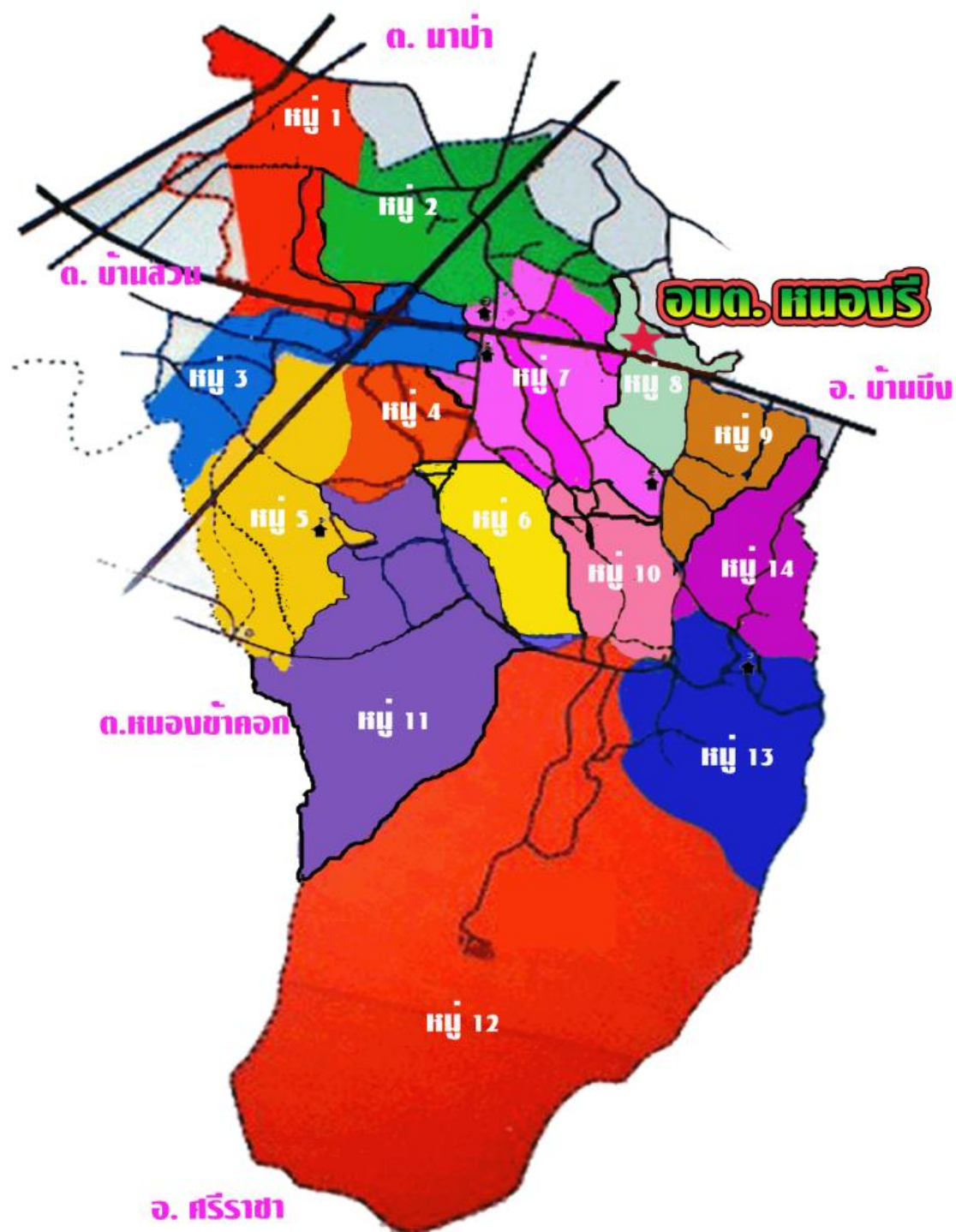
5. จำนวนหมู่บ้านและประชากร

ตำบลหนองรีมีหมู่บ้านจำนวนทั้งสิ้น 14 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 13,073 คน แยกเป็นเพศชาย 6,374 คน เพศหญิง 6,699 คน จำนวนหลังคาเรือน 6,707 หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากรภายในเขตพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 343 คน/ ตร.กม. รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร หลังคาเรือน และพื้นที่แยกตามหมู่บ้าน
(สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองชลบุรี, 2556)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวน หลังคาเรือน	พื้นที่ (ไร่)
		ชาย	หญิง	รวม		
1	บ้านหนองไช้เนา	1,068	1,130	2,198	1,223	1,619
2	บ้านเขาคิน	737	708	1,445	689	1,800
3	บ้านหนองปีกนก	558	529	1,087	750	1,338
4	บ้านทุ่งดินเป็ด	261	276	537	274	886
5	บ้านหัวโกรก	476	521	997	392	1,680
6	บ้านหัวโกรกบน	365	389	754	320	909
7	บ้านหนองรี	823	828	1,651	1,460	1,621
8	บ้านหนองแพงพวย	320	340	660	265	896
9	บ้านหนองฉนาก	236	287	523	211	1,057
10	บ้านหนองกลางดง	218	213	431	147	1,020
11	บ้านเขาหินถ่าง	671	799	1,470	550	2,253
12	บ้านช่องมะเฟือง	197	183	380	140	4,945
13	บ้านหนองค้อ	285	328	613	167	1,983
14	บ้านหนองหญ้าแห้ง	159	168	327	119	1,118
รวม		6,374	6,699	13,073	6,707	23,125

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี

ภาพที่ 6 แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี, 2552)

โครงสร้างพื้นฐาน

1. การคมนาคม

การคมนาคมสามารถติดต่อกับพื้นที่ภายนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี โดยทางบกเท่านั้น สามารถจำแนกความสำคัญของถนน ได้ดังนี้

1.1 ถนนสายประธาน มี 2 สาย ได้แก่

1.1.1 ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 344 (ถนนเศรษฐกิจ) เป็นเส้นทางที่ตัดผ่านกลางตำบลหนองรี เชื่อมระหว่างอำเภอเมืองชลบุรีกับอำเภอบ้านบึง และผ่านไปยังจังหวัดระยอง

1.1.2 ถนนสายมอเตอร์เวย์ (กรุงเทพ-พัทยา) ซึ่งผ่านตำบลหนองรีมีจุดเชื่อมขึ้น-ลง ณ ตำบลหนองรี จึงเป็นเส้นทางที่มีความสำคัญทั้งทางด้านคมนาคมและทางด้านเศรษฐกิจ

1.2 ถนนสายหลัก ได้แก่ สายวัดหนองรี สายช่องมะเฟือง สายอนามัยหนองรี สายสวนผึ้ง และสายบ้านเขาหิน เป็นถนนสายมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น

1.3 ถนนสายย่อย ได้แก่ ถนนที่เชื่อมกับถนนสายหลักซึ่งปัจจุบันอยู่ในระหว่างการพัฒนา ถนนบางสายยังมีสภาพเป็นถนนลูกรัง

2. การประปา

ปัจจุบันในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีมีน้ำประปายังไม่ครอบคลุมทั้งตำบล ยังคงขาดหมู่ที่ 10, 12, 14 ดังนั้นประชาชนส่วนใหญ่ที่ยังไม่มีน้ำประปาใช้ยังคงใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้น/ บ่อลูกรัง

3. การไฟฟ้า

ปัจจุบันการใช้ไฟฟ้าในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีได้บริหารให้ประชาชนครอบคลุมไปถึง 95% ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดชลบุรี

4. การสื่อสาร

การให้บริการโทรศัพท์ในเขตพื้นที่ บริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และองค์การโทรศัพท์จังหวัดชลบุรี เป็นผู้รับผิดชอบ ปัจจุบันให้บริการได้ประมาณ 70% ของพื้นที่ และมีตู้โทรศัพท์สาธารณะประมาณ 40 ตู้

ด้านเศรษฐกิจ

1 โครงสร้างด้านเศรษฐกิจ/ รายได้ของประชากร

สภาพเศรษฐกิจโดยรวมในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีขึ้นอยู่กับภาคเกษตร และการประกอบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังมีอาชีพอื่น ๆ ที่เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน เช่น การรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันเสริมสร้างรายได้

2. การเกษตรกรรม

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ สวนมะพร้าว สวนมะม่วง ปลูกพืชผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่

3. การพาณิชย์กรรมและบริการ

สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรมและบริการ

3.1	สถานีบริการน้ำมัน	จำนวน	5	แห่ง
3.2	สถานีบรรจุแก๊ส	จำนวน	2	แห่ง
3.3	ร้านค้าทั่วไป	จำนวน	100	แห่ง
3.4	สนามไคร์ฟกอล์ฟ	จำนวน	1	แห่ง

4. การอุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี มีจำนวน 24 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก กระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่ โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ ไม้ โรงงานผลิตมันสำปะหลังอัดเม็ด โรงงานผลิตกล่องกระดาษ โรงงานผลิตอาหาร และโรงงานผลิตภัณฑ์จากโลหะ เป็นต้น

5. การท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี มีเพียงฝายน้ำล้นบ้านช่องมะเฟือง หมู่ที่ 12 มีขนาดพื้นที่ 32 ไร่ จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวขนาดเล็กของชุมชน

ด้านสังคม

1. ชุมชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี มี 14 หมู่บ้าน ได้แก่

1.1	หมู่ที่ 1 บ้านหนองไข่น้ำ	หมู่ที่ 8	บ้านหนองแพงพวย
1.2	หมู่ที่ 2 บ้านเขาดิน	หมู่ที่ 9	บ้านหนองฉนาก
1.3	หมู่ที่ 3 บ้านหนองปีกนก	หมู่ที่ 10	บ้านหนองกลางดง
1.4	หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งดินเป็ด	หมู่ที่ 11	บ้านเขาหินถ่าง
1.5	หมู่ที่ 5 บ้านหัวโกรก	หมู่ที่ 12	บ้านช่องมะเฟือง
1.6	หมู่ที่ 6 บ้านหัวโกรกบน	หมู่ที่ 13	บ้านหนองค้อ
1.7	หมู่ที่ 7 บ้านหนองรี	หมู่ที่ 14	บ้านหนองหญ้าแห้ง

2. ศาสนา

มีผู้นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 100 ของประชากรทั้งหมด มีวัด จำนวน 5 วัด สำนักสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

วัดศรีสำราญจิต	หมู่ที่ 1	สำนักสงฆ์ถ้ำแม่น	หมู่ที่ 11
วัดสมานราษฎร์	หมู่ที่ 5	สำนักสงฆ์โคกนอน	หมู่ที่ 9
วัดหนองรี	หมู่ที่ 7	วัดอัมพวัน	หมู่ที่ 12
วัดช่องมะเฟือง	หมู่ที่ 13		

3. วัฒนธรรม

วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญในชุมชน มีดังนี้

3.1 งานประเพณีก่อพระทราย และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	ช่วงเทศกาลสงกรานต์
3.2 งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา	ช่วงเทศกาลเข้าพรรษา
3.3 งานประเพณีลอยกระทง	ช่วงเทศกาลลอยกระทง

4. การศึกษา

4.1 โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (สพฐ. เขต 1) จำนวน 4 แห่ง ได้แก่

4.1.1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี	ระดับประถมศึกษา-มัธยมต้น
4.1.2 โรงเรียนบ้านหัวโกรก	ระดับประถมศึกษา
4.1.3 โรงเรียนบ้านช่องมะเฟือง	ระดับประถมศึกษา
4.1.4 โรงเรียนหนองริมงคลสุขสวัสดิ์	ระดับมัธยมต้น-มัธยมปลาย

4.2 โรงเรียนเอกชน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

4.2.1 โรงเรียนเจริญสุขวิทยา	ระดับประถมศึกษา
4.2.2 โรงเรียนวิศวกรรมเทคโนโลยีบริหารธุรกิจ	ระดับอาชีวศึกษา

4.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

4.3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนวัดหนองรี หมู่ที่ 8 ตำบลหนองรี
4.3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัวโกรก หมู่ที่ 5 ตำบลหนองรี
4.3.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านช่องมะเฟือง หมู่ที่ 13 ตำบลหนองรี

4.4 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

4.4.1 ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบจังหวัดชลบุรี (ชุมชนบ้านหัวโกรก) หมู่ที่ 5 ตำบล

หนองรี

4.4.2 ศูนย์ส่งเสริมเกษตรกรรมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี หมู่ที่ 5

ตำบลหนองรี

5. กีฬา นันทนาการ/พักผ่อน

5.1 สวนสุขภาพ จำนวน 1 แห่ง
5.2 ศูนย์ออกกำลังกายในร่ม (ฟิตเนส) จำนวน 1 แห่ง

5.3 สนามกีฬาเอนกประสงค์ (อยู่ในบริเวณโรงเรียน) จำนวน 5 แห่ง

5.4 สวนป่าสาธารณะ จำนวน 4 แห่ง

6. สาธารณสุข

6.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองรี และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านหัวโกรก

6.2 คลินิกเอกชน จำนวน 1 แห่ง

6.3 ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 2 แห่ง

7. การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี โดยปกติจะไม่มีเหตุสาธารณภัย ส่วนมากจะเกิดอภคิภัยจากความประมาทของประชาชนหรือผู้ประกอบการเอง และอีกประการหนึ่งเกิดจากการเผาหญ้าข้างทางหรือไร่ต่าง ๆ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย

7.1 รถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์ ขนาดความจุไม่น้อยกว่า 12,000 ลิตร จำนวน 1 คัน

7.2 รถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์ ขนาดความจุไม่น้อยกว่า 6,000 ลิตร จำนวน 1 คัน

7.3 ถังดับเพลิงเคมี ขนาด 15 ปอนด์ จำนวน 40 ถัง

7.4 เครื่องสูบน้ำ ขนาด 8 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. แหล่งน้ำ

1.1 ฝ่ายน้ำล้นบ้านช่องมะเฟือง จำนวน 1 แห่ง เนื้อที่ 32 ไร่

1.2 ห้วยสาธารณะ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ห้วยหนองรี, ห้วยช่องมะเฟือง

1.3 บ่อลูกวัง จำนวน 50 แห่ง โดยอยู่กระจัดกระจายในเขตพื้นที่ (อยู่ในที่ดิน

ของเอกชน)

2. น้ำเสีย

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีในปัจจุบันยังไม่มีมลภาวะน้ำเสีย เนื่องจากไม่อยู่ในเขตพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ดังนั้น น้ำเสียคงเป็นเพียงแค่น้ำใช้ของประชาชน

3. ขยะ

3.1 ปริมาณขยะ 35 ตัน/ วัน

3.2 รถยนต์บรรทุกขยะที่ไว้จัดเก็บขยะรวม 3 คัน ประกอบด้วย รถยนต์บรรทุกขยะแบบอัดท้าย ขนาดความจุ 10 ลบ.ม. จำนวน 2 คัน และรถยนต์แบบเปิดข้าง ขนาดความจุ 6 ลบ.ม. จำนวน 1 คัน

3.3 การกำจัดขยะ กำจัดโดยวิธีฝังกลบในบ่อคูกรังซึ่งอยู่ห่างจากชุมชน และขยะที่นำไปกำจัดจะเป็นขยะประเภทขยะบ้านที่มีการย่อยสลายได้

ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. คณะผู้บริหารและสมาชิกสภา
  - 1.1 คณะผู้บริหารและเลขานุการ มีจำนวน 4 คน
  - 1.2 สมาชิกสภา อบต. มีจำนวน 28 คน
2. ข้าราชการส่วนตำบล มีจำนวน 24 คน ประกอบด้วย
  - 2.1 สำนักปลัด มีจำนวน 9 คน
  - 2.2 กองคลัง มีจำนวน 4 คน
  - 2.3 กองช่าง มีจำนวน 3 คน
  - 2.4 กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 2 คน
  - 2.5 กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีจำนวน 6 คน
3. ลูกจ้างประจำ มีจำนวน 3 คน ประกอบด้วย
  - 3.1 สำนักปลัด มีจำนวน 1 คน
  - 3.2 กองคลัง มีจำนวน 2 คน
4. พนักงานจ้าง มีจำนวน 36 คน ประกอบด้วย
  - 4.1 สำนักปลัด มีจำนวน 8 คน
  - 4.2 กองคลัง มีจำนวน 3 คน
  - 4.3 กองช่าง มีจำนวน 5 คน
  - 4.4 กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 12 คน
  - 4.5 กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีจำนวน 8 คน

ตารางที่ 5 เงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี 4 ปี ย้อนหลัง
(องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี, 2556)

รายรับ	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง
	ปีงบ 2552	ปีงบ 2553	ปีงบ 2554	ปีงบ 2555
รายได้ที่ อปท. จัดเก็บเอง	5,642,089.28	6,138,579.62	6,786,213.09	7,235,249.97
1. รายได้ที่ได้จากภาษีอากร	4,211,001.75	4,419,983.01	4,758,579.68	4,926,344.10
1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	3,520,807.00	3,617,267.00	3,900,725.40	3,979,139.93
1.2 ภาษีบำรุงท้องที่	146,382.75	135,731.23	124,557.28	124,647.17
1.3 ภาษีป้าย	543,812.00	666,984.78	733,297.00	822,547.00
1.4 อากรฆ่าสัตว์	-	-	-	-
1.5 อากรรังนกอีแอ่น	-	-	-	-
1.6 ภาษีบำรุง อบจ.	-	-	-	-
จากยาสูบ				
1.7 ภาษีบำรุง อบจ.	-	-	-	-
จากน้ำมัน				
1.8 ภาษีบำรุง อบจ.	-	-	-	-
จากผู้เข้าพักโรงแรม				
2. รายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร	3,897,370.52	1,718,596.61	2,027,633.41	2,308,915.87
2.1 ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ	1,431,087.53	1,387,132.59	1,549,208.24	1,727,758.26
และใบอนุญาต				
2.1.1 ค่าธรรมเนียม	41,104.80	34,777.80	23,796.90	120,806.00
เกี่ยวกับการควบคุมอาคาร				
2.1.2 ค่าธรรมเนียมเก็บ	1,012,270.00	993,400.00	1,081,430.00	1,177,470.00
ขยะและขนมูลฝอย				
2.1.3 ค่าปรับผู้กระทำผิด	-	-	-	--
กฎหมายจราจรทางบก				
2.1.4 ค่าใบอนุญาต	2,060.00	2,560.00	2,590.00	3,810.00
เกี่ยวกับการควบคุมอาคาร				

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายรับ	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง
	ปีงบ 2552	ปีงบ 2553	ปีงบ 2554	ปีงบ 2555
2.1.5 ค่าธรรมเนียมปิดประกาศ	280.00	160.00	170.00	150.00
2.1.6 ค่าธรรมเนียมใบรับแจ้งขุดดินถมดิน	1,500.00	1,500.00	2,500.00	2,000.00
2.1.7 ค่าใบอนุญาตประกอบ การค้าสำหรับกิจการที่เป็น อันตราย ฯ	323,900.00	293,900.00	406,500.00	384,500.00
2.1.8 ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตขายสุรา	2,336.73	2,431.79	2,931.34	1,996.26
2.1.9 ค่าปรับผิดสัญญา	4,011.00	36,083.00	100.00	10,226.00
2.1.10 ค่าใบอนุญาตจัดตั้ง สถานที่จำหน่ายหรือสะสม อาหาร (เกิน 200 ^๖)	9,000.00	6,000.00	10,300.00	7,400.00
2.1.11 หนังสือรับรองการ แจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายหรือ สะสมอาหาร	-	4,800.00	4,400.00	4,500.00
2.1.12 ค่าธรรมเนียม ใบรับรองอาคาร	-	320.00	-	-
2.1.13 ค่าใบอนุญาตให้ตั้ง ตลาดเอกชน	-	2,400.00	2,000.00	2,000.00
2.1.14 ค่าปรับผู้กระทำผิด กฎหมายและข้อบังคับท้องถิ่น	6,200.00	8,800.00	9,800.00	7,200.00
2.1.15 ค่าธรรมเนียมจด ทะเบียนพาณิชย์	-	-	2,390.00	1,600.00
2.1.16 ค่าธรรมเนียม ตรวจสอบอาคาร	-	-	300.00	600.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายรับ	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง
	ปีงบ 2552	ปีงบ 2553	ปีงบ 2554	ปีงบ 2555
2.1.17 ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตประกอบการควบคุม ประเภทที่ 3	-	-	-	3,440.00
2.1.18 ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตรถถอน/ คัดแปลง อาคาร	-	-	-	30.00
2.1.19 อื่น ๆ	-	-	-	-
2.2 รายได้จากทรัพย์สิน	193,084.53	153,674.02	206,081.17	427,785.25
2.2.1 ดอกเบี้ยเงินฝาก	193,084.53	153,674.02	206,081.17	427,785.25
ธนาคาร				
2.2.2 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
2.2.3 ค่าเช่าหรือค่าบริการ	-	-	-	-
สถานที่				
2.2.4 อื่น ๆ	-	-	-	-
2.3 รายได้จากสาธารณูปโภค และการพาณิชย์	-	-	-	-
2.3.1 เงินช่วยเหลือท้องถิ่น จากกิจการเฉพาะการ	-	-	-	-
2.3.2 อื่น ๆ	-	-	-	-
2.4 รายได้เบ็ดเตล็ด	324,513.20	173,090.00	272,344.00	144,072.36
2.4.1 ค่าขายแบบแปลน	314,100.00	173,000.00	264,400.00	119,000.00
2.4.2 อื่น ๆ	10,413.20	90.00	7,944.00	25,072.36
2.5 รายได้จากทุน	1,948,685.26	4,700.00	-	9,300.00
2.5.1 ค่าขายทอดตลาด	1,948,685.26	4,700.00	-	9,300.00
ทรัพย์สิน				
2.5.2 อื่น ๆ	-	-	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายรับ	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง
	ปีงบ 2552	ปีงบ 2553	ปีงบ 2554	ปีงบ 2555
รายได้จากรัฐจัดเก็บให้	19,369,706.68	21,712,612.14	25,089,168.30	31,067,944.93
1. ภาษีค่าธรรมเนียมรถยนต์ และล้อเลื่อน	-	-	-	-
2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม	-	-	-	-
2.1 ภาษีมูลค่าเพิ่มตาม กฎหมายท้องถิ่น (1 ใน 9)	8,112,525.45	9,321,933.74	10,485,124.45	12,657,258.45
2.2 ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บ ตาม พรบ. อบจ. ร้อยละ 5	-	-	-	-
3. ภาษีธุรกิจเฉพาะ	227,267.27	373,982.71	1,330,604.14	1,494,323.84
4. ภาษีสุราและเบียร์	1,437,316.04	1,661,726.19	1,838,704.24	2,065,516.87
5. ภาษีสรรพสามิต	2,818,711.27	4,500,557.19	4,429,136.21	3,712,256.73
6. ค่าภาคหลวงแร่	82,159.19	93,680.27	152,102.29	104,664.12
7. ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	95,282.46	83,060.04	100,336.47	150,587.92
8. ค่าธรรมเนียมจดทะเบียน อสังหาริมทรัพย์	6,574,866.50	5,656,137.00	6,730,582.00	10,861,248.50
9. ค่าภาคหลวง	21,578.50	21,535.00	22,578.50	22,088.50
10. ภาษีจัดสรรอื่น ๆ	-	-	-	-
รายได้จากภาษีที่รัฐบาลแบ่งให้	4,625,811.51	6,193,117.96	5,041,818.49	6,884,545.63
1. ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดสรร ให้ตาม พรบ. กำหนดแผน เงินช่วยเหลือจากรัฐ	4,625,811.51	6,193,117.96	5,041,818.49	6,884,545.63
เงินช่วยเหลือจากรัฐ	23,220,874.75	20,736,880.00	25,369,906.00	31,655,997.00
1. หมวดเงินอุดหนุน	23,220,874.75	20,736,880.00	25,369,906.00	31,655,997.00
1.1 หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	10,935,754.75	9,495,480.00	9,957,793.00	10,100,708.00
1.2 เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	9,264,000.00	7,851,000.00	15,402,363.00	21,268,946.00
1.3 เงินอุดหนุนทั่วไปที่ระบุ วัตถุประสงค์	3,021,120.00	3,390,400.00	9,750.00	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายรับ	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง	รายได้จริง
	ปีงบ 2552	ปีงบ 2553	ปีงบ 2554	ปีงบ 2555
1.4 เงินอุดหนุนทั่วไป ที่ไม่ระบุวัตถุประสงค์	-	-	-	286,343.00
รวมรายรับทั้งสิ้น	53,376,079.95	54,781,189.72	62,287,105.88	76,843,737.53
เงินจ่ายขาดเงินสะสม	3,281,800.00	7,006,122.15	9,123,344.00	7,971,668.37
เงินกู้	-	-	-	-
1. เงินกู้ ธกส.	-	-	-	-
2. เงินกู้ กสท.	-	-	-	-
3. เงินกู้อื่น ๆ	-	-	-	-
สำรองรายวัน	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งสิ้น รวมรายรับ อื่น ๆ (1+2+3+4+5+6+7)	56,657,879.95	61,787,311.87	71,410,449.88	84,815,405.90

ตารางที่ 6 รายจ่ายตามงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี 4 ปี ย้อนหลัง

รายรับ	รายจ่ายจริง	รายจ่ายจริง	รายจ่ายจริง	รายจ่ายจริง
	ปีงบ 2552	ปีงบ 2553	ปีงบ 2554	ปีงบ 2555
1. รายจ่ายงบกลาง	2,247,995.00	2,277,802.00	1,484,877.11	1,488,407.00
1.1 ค่าชำระหนี้เงินต้นและ ดอกเบี้ย	-	-	-	27,717.00
1.2 รายจ่ายตามข้อผูกพัน	95,000.00	207,400.00	317,992.00	634,660.00
1.3 เงินช่วยเหลือค่าทำศพ	-	-	-	-
1.4 เงินสำรองจ่าย	206,800.00	102,670.00	227,137.11	212,827.00
1.5 เงินสมทบกองทุน ประกันสังคม	274,374.00	287,632.00	269,248.00	224,203.00
1.6 เบี้ยยังชีพคนชรา	936,500.00	862,000.00	85,500.00	-
1.7 เบี้ยยังชีพคนพิการ	376,500.00	475,000.00	227,500.00	-

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายรับ	รายจ่ายจริง	รายจ่ายจริง	รายจ่ายจริง	รายจ่ายจริง
	ปีงบ 2552	ปีงบ 2553	ปีงบ 2554	ปีงบ 2555
1.8 เบี้ยยังชีพผู้ป่วยโรคเอดส์	19,500.00	30,000.00	37,500.00	48,500.00
1.9 เงินสมทบ กบท.	297,000.00	313,100.00	320,000.00	340,500.00
1.10 บำเหน็จลูกจ้างประจำ	42,321.00	-	-	-
1.11 อื่น ๆ	-	-	-	-
2. รายจ่ายประจำ	20,230,817.88	21,556,818.56	23,536,657.91	24,601,018.25
2.1 เงินเดือน-ฝ่ายการเมือง	2,301,120.00	2,301,120.00	2,714,366.00	2,948,778.77
2.2 เงินเดือน-ฝ่ายประจำ	6,728,334.00	7,197,673.03	7,382,278.57	7,663,770.38
2.3 ค่าตอบแทน	2,792,860.50	2,921,748.50	2,724,499.00	2,362,784.65
2.4 ค่าใช้สอย	2,360,771.72	2,374,425.00	3,430,553.99	4,108,228.60
2.5 ค่าวัสดุ	3,717,435.74	3,196,916.22	3,635,441.60	3,723,881.26
2.6 หมวดค่าสาธารณูปโภค	363,795.92	389,068.81	417,998.75	584,294.59
2.7 หมวดเงินอุดหนุน	1,936,500.00	2,442,851.00	3,201,520.00	3,179,280.00
2.8 หมวดรายจ่ายอื่น ๆ	30,000.00	733,016.00	30,000.00	30,000.00
3. รายจ่ายเพื่อการลงทุน	9,614,813.63	11,785,974.33	8,349,627.72	7,876,380.90
3.1 ค่าครุภัณฑ์	2,172,022.63	1,089,074.33	1,214,600.72	3,136,414.90
3.2 ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	7,442,791.00	10,696,900.00	7,135,027.00	4,739,966.00
3.3 อื่น ๆ	-	-	-	-
4. รายจ่ายพิเศษ	15,551,420.00	18,247,502.15	24,535,457.00	29,440,247.58
4.1 เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	9,264,000.00	7,851,000.00	15,402,363.00	20,828,349.21
4.2 เงินสะสม	3,281,800.00	7,006,122.15	9,123,344.00	8,325,968.37
4.3 เงินกู้	-	-	-	-
4.3.1 เงินกู้ ธกส.	-	-	-	-
4.3.2 เงินกู้ กสท.	-	-	-	-
4.4 เงินอุดหนุนระบุ	3,005,620.00	3,390,380.00	9,750.00	-
วัตถุประสงค์				
4.5 อื่น ๆ	-	-	-	285,930.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายรับ	รายจ่ายจริง ปีงบ 2552	รายจ่ายจริง ปีงบ 2553	รายจ่ายจริง ปีงบ 2554	รายจ่ายจริง ปีงบ 2555
5. รายจ่ายจากเงินกันไว้เบิก เหลือในปี	4,619,694.01	11,550,904.40	7,096,957.18	9,612,757.19
5.1 เงินเดือน	1,115,468.51	-	-	-
5.2 ค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุ	159,825.50	2,113,871.24	640,736.46	2,327,182.19
5.3 ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและ สิ่งปลูกสร้าง	3,245,000.00	9,354,000.00	5,002,400.00	7,285,575.00
5.4 งบกลาง	99,400.00	65,000.00	-	-
5.5 อื่น ๆ	-	18,033.16	1,453,820.72	-
6. รวมรายจ่ายของท้องถิ่น ทั้งหมด (1+2+3+4+5)	52,264,740.52	65,419,423.29	65,003,576.92	73,018,810.92

การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี

1. จุดแข็ง (Strengths: S)

1.1 การเมืองท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นและสภาท้องถิ่นไม่มีความขัดแย้ง การกำหนดนโยบายและการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 บุคลากรมีความรู้ความสามารถ

1.3 ชุมชนและกลุ่มมวลชนต่าง ๆ มีความเข้มแข็งและให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

1.4 มีการบริหารงานอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

1.5 คณะผู้บริหารให้ความสำคัญการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยยึดถือปัญหา

ความต้องการของประชาชนเป็นหลัก โดยผ่านรูปแบบการประชาคม

2. จุดอ่อน (Weaknesses: W)

2.1 งบประมาณในการพัฒนามีจำกัด

2.2 การประสานงานหน่วยงานราชการล่าช้า เนื่องจากกฎหมายไม่ชัดเจนในการปฏิบัติ

หน้าที่

2.3 บุคลากรไม่เพียงพอ

3. โอกาส (Opportunities: O)

- 3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดและอำเภอ
- 3.2 สภาพที่ตั้งเหมาะสมแก่การขยายเมือง
- 3.3 ในปัจจุบันรัฐบาลมุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการพัฒนาสู่ท้องถิ่น โดยออกกฎหมาย “พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542”
- 3.4 มีเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน
- 3.5 ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
- 3.6 ระดับการศึกษาของประชาชนสูงขึ้น

4. อุปสรรค (Threats: T)

- 4.1 ความไม่มั่นใจในเสถียรภาพทางการเมือง
- 4.2 ประชาชนอยู่กระจัดกระจาย เนื่องจากมี 14 หมู่บ้าน จึงทำให้การรวมกลุ่มเป็นไปได้ยาก
- 4.3 มีประชากรแฝงจำนวนมากจากการเข้ามาประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้การพัฒนา
- 4.4 ด้านคุณภาพชีวิตไม่ทั่วถึง
- 4.5 นโยบายของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่ต่อเนื่อง
- 4.6 สถานะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้การจัดเก็บและการจัดสรรรายได้ให้ท้องถิ่นลดลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธภรณ์ รักษาคุณ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควายเป็นเทศบาลตำบล
- 2) ศึกษาเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลตำบล ในการศึกษาใช้การศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 371 ตัวอย่าง ประกอบกับการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์บุคคล การศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควายเป็นเทศบาลตำบล เนื่องจากความไม่แน่ใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ที่มาของภาษีและงบประมาณ ระบบการเลือกตั้ง และวิสัยทัศน์ในการทำงาน และความโปร่งใสในการบริหารงาน

โดยมีสาเหตุจากการที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การยกฐานะให้ชัดเจน รวมทั้งควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการยกฐานะ เพื่อให้ประชาชนได้เป็นผู้กำหนดอนาคตท้องถิ่นของตน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามวัตถุประสงค์และความต้องการของประชาชนเป็นการสนองความต้องการของประชาชนในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ

สุธรรม วงศ์แก้ว (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยางกับขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยางและองค์การบริหารส่วนตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของประชาชนในการยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยางและองค์การบริหารส่วนตำบลขามเรียง เพื่อศึกษาปัญหาและเป็นแนวทางในการพัฒนาความพร้อม จนนำไปสู่การยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยางและองค์การบริหารส่วนตำบลขามเรียง ของผู้บริหารและประชาชน จำนวน 377 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .941

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยางและองค์การบริหารส่วนตำบลขามเรียง มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมากตามลำดับ โดยประชาชนเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยางมีความพร้อมมากที่สุด 3 ข้อ คือ ควรยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านเป็นเทศบาล ควรแบ่งแยกพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนเพื่อยกฐานะเป็นเทศบาล และเมื่อมีการแบ่งแยกพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วน ไปเป็นเทศบาล ท่านอาจจะอยู่นอกพื้นที่ซึ่งยกฐานะเป็นเทศบาล

แนวทางในการปรับปรุง เพื่อการยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่วิธีที่ 1) ต้องจัดทำแผนเพื่อการเตรียมความพร้อม โดยต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์การยกฐานะเป็นเทศบาล อีกทั้งจะต้องมีการทำความเข้าใจกับประชาชนและสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้เห็นถึงความแตกต่างและความก้าวหน้าของทั้งท้องถิ่นและบุคลากรต่อไป วิธีที่ 2) ต้องนำเสนอหน่วยงานระดับที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นระดับจังหวัดหรือกระทรวงมหาดไทย ในกรณีประชากรแฝง เพราะจากข้อมูลในเชิงลึกปรากฏว่าประชากรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีทะเบียนอยู่ใน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งขึ้นทะเบียนอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามเรียง แต่ในความเป็นจริงประชากรนักศึกษาเหล่านี้มีจำนวนมากที่ไปอาศัยอยู่ในหอพักในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยาง ดังนี้หากมีการสำรวจข้อมูลที่แท้จริงตามที่อยู่จริงจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อการบริหารจัดการและการบริการด้านสาธารณสุขขององค์กรท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีที่ 3) ต้องใช้รูปแบบวิธีดำเนินการใหม่เข้ามาจัดทำโครงการจัดตั้งเทศบาลตำบล โดยอาจใช้วิธีการแบ่งพื้นที่บางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตามหลักเกณฑ์หรืออาจใช้มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นศูนย์กลางแล้วแบ่งแยกพื้นที่บางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลใดตำบลหนึ่งมารวมกันเพื่อการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลตามหลักเกณฑ์

โดยสรุปปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยาง และองค์การบริหารส่วนตำบลขามเรียง ยังไม่สามารถยกฐานะเป็นเทศบาลได้ เนื่องจากมีคุณสมบัติยังไม่ครบตามเกณฑ์ แต่สามารถปรับปรุงให้สามารถยกฐานะเป็นเทศบาลได้ตามแนวทางการปรับปรุงต่อไป

รัตนา ปรีชานุกูล (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อทราบถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ในการยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง 2) เพื่อศึกษาถึงแนวทางพัฒนาเมื่อได้ยกฐานะ 3) เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคโดยภาพรวมในการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลเมือง เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมจากบุคลากรในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง จำนวน 98 คน และประชาชนในตำบลจำนวน 12 หมู่บ้าน จำนวน 382 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาสรุปพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลางมีความพร้อมในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลในระดับมาก ทั้งในด้านการวางแผน การบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณ แต่มีความพร้อมในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนในตำบลบ้านกลางมีความพร้อมในด้านการมีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของเทศบาลเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดีมาก สำหรับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง และประชาชนในตำบล มีความต้องการให้พัฒนาตำบลบ้านกลางด้านการศึกษาและวัฒนธรรม เป็นอันดับแรก ลำดับรองคือ พัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ และการมีงานทำ พัฒนาด้านการจัดระเบียบสังคม และพัฒนาด้านระบบสาธารณสุขปก ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคโดยรวมในการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลเมืองพบว่า การได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมือง คือ ผลกระทบในเรื่องการจัดเก็บภาษีจากประชาชนที่มีรายได้น้อย การขาดการมีส่วนร่วมการช่วยเหลือกัน ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ลักษณะความเป็นอยู่แบบวิถีดั้งเดิมคือจากชนบทกลายเป็นสังคมเมือง ทำให้ความผูกพันของคนในชุมชนลดลง ประชาชนได้รับผลกระทบด้านการบังคับใช้กฎหมาย และการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของเทศบาลที่ต้องเป็นระเบียบมากขึ้น ซึ่งประชาชนอาจไม่เข้าใจและมองว่ายุ่งยาก และหลังจากการเปลี่ยนแปลงฐานะจะทำให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น การคมนาคม การจราจรติดขัด และสภาพแวดล้อมเป็นพิษ ความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้ปกครองท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ประชากรมีเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากมีการย้ายที่อยู่ของประชากรแฝง ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการประมวลผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการอบรม และพัฒนาบุคลากร และจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสรับทราบระบบการทำงานของหน่วยงานรัฐ เป็นการสร้างองค์ความรู้ และเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานและพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรศึกษาและทำความเข้าใจการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลเมือง และควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและชุมชนโดยส่วนร่วมได้ และควรเน้นงานด้านประชาสัมพันธ์ เช่น เอกสารแผ่นพับ แผ่นซีดีและวีดิทัศน์ การกระจายเสียงวิทยุชุมชน หรือแจ้งข่าวสารทางผู้นำชุมชน เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึงกัน จิตติมา ฉัตรนิตี, พรชัย ไวยอนันต์ และพัชกาญจน์ เชื้อสกุล (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 390 คน 2. กลุ่มคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ จำนวน 56 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และข้อมูลการสัมภาษณ์สรุปเนื้อหาสำคัญ และจัดหมวดหมู่ ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคิดเห็นในกลุ่มประชาชน มีระดับความคิดเห็นในด้านโครงสร้าง ด้านงบประมาณ และด้านการยอมรับของประชาชนอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ส่วนด้านบุคลากร และด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอยู่ในเกณฑ์ไม่แน่ใจ ระดับความคิดเห็นรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ไม่แน่ใจ

2. ความคิดเห็นในกลุ่มคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ มีระดับความคิดเห็นในด้านโครงสร้าง ด้านงบประมาณ ด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และด้านการยอมรับของประชาชน อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ส่วนด้านบุคลากรอยู่ในเกณฑ์ไม่แน่ใจ ระดับความคิดเห็นรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

3. ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ห้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลางไม่สามารถยกฐานะเป็นเทศบาลได้ เนื่องจากบุคลากรและสถานที่ยังไม่มีความพร้อม ประชาชนไม่มีความรู้ในเรื่องการยกฐานะ ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาเสนอให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของเทศบาล ข้อดีและข้อเสียของการยกฐานะ และทำประชาพิจารณ์

ฟ้าใส เสนาธรรม (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาตำบลบ้านป็น อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาผลกระทบของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็นเป็นเทศบาลตำบลบ้านป็นและเพื่อศึกษาและนำเสนอแผนการดำเนินงานจัดเตรียมการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็นเป็นเทศบาลตำบลบ้านป็น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สำหรับกลุ่มประชากร จำนวน 118 คน และใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเฉพาะผู้บริหารเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาเทศบาล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันตำบลบ้านป็น กรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน และตัวแทนกลุ่มมวลชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลบ้านป็น อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 12 คน

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และมีตำแหน่งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล และกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลเป็นอย่างดี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็นเป็นเทศบาลตำบลบ้านป็นว่า เห็นด้วยกับการยุบรวมเพราะลักษณะ โครงสร้างและการบริหารจัดการองค์กรใกล้เคียงกัน เพียงมีข้อแตกต่างคือ ชื่อ ขนาดพื้นที่และงบประมาณเท่านั้น และผลกระทบที่สำคัญของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลคือ ด้านการเมือง โดยเฉพาะฝ่ายการเมืองในเขตเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จำนวนสมาชิกต้องลดลง ซึ่งจะก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างมากและค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความเสียสละ และคำนึงถึงการบริการเพื่อส่วนรวม

ปัญหาและอุปสรรคของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็นเป็นเทศบาลตำบลบ้านป็นที่สำคัญคือ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลยังขาดความกระตือรือร้นในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้านและกลุ่มมวลชน ยังขาดการประสานงานกับประชาชนในพื้นที่รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง สำหรับแนวทางการดำเนินการจัดเตรียมการยุบรวม คือ ทำประชาพิจารณ์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านป็น พัฒนาบุคลากร ประชาสัมพันธ์และจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกสภาและประชาชนกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน และควรรศึกษาระเบียบ กฎเกณฑ์ กฎหมาย และมีการศึกษาดูงาน

สุชาติ สีเนหา (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล โดยวิธีการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลและพิจารณาให้ความเห็นชอบการยกฐานะคือนายอำเภอห้างฉัตร ปลัดอำเภอประจำตำบลเวียงตาล และท้องถิ่นอำเภอห้างฉัตร กลุ่มที่ 2 ผู้ปฏิบัติงานและบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 คน ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยการเก็บตัวอย่างจากประชาชนในตำบลทั้งสิ้น 11 หมู่บ้าน จำนวน 383 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล โดยภาพรวมแล้วมีความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ทั้งด้านงบประมาณ จำนวนประชากร สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ที่ตั้ง ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

2. เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้วจะทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารงานของท้องถิ่นตำบลเวียงตาลมากขึ้น เนื่องจากมีงบประมาณในการบริหารงานมากขึ้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล รวมทั้งมีการจัดเวทีประชาคมในแต่ละหมู่บ้านเพื่อสำรวจเจตนาของประชาชน โดยถือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการยกฐานะ ผลปรากฏว่าผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ร้อยละ 96.17 เห็นด้วยกับการยกฐานะ

4. ขั้นตอนของการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลนั้น เริ่มจากที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติเห็นชอบการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล การชี้แจงทำความเข้าใจและให้ความรู้รวมทั้งการสำรวจเจตนาของประชาชน จากนั้นจึงเสนอข้อมูลเพื่อขอความเห็นชอบผ่านนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงมหาดไทย ตามลำดับ ส่วนปัญหาและอุปสรรคนั้นเกิดจากแนวเขตการปกครองที่มีการทับซ้อนไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

5. ผู้ปฏิบัติงานและบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล เห็นด้วยกับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล โดยเห็นว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสามารถเพิ่มกรอบอัตรากำลังของบุคลากร ได้ตามความเหมาะสมกับภาระงานที่เพิ่มขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ควรมีการปรับปรุงด้านบุคลากร โดยจัดให้มีการอบรมและพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน เพื่อสร้างความพร้อมในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล

6.2 สนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ตลอดจนสนับสนุนการมีส่วนร่วมมากขึ้นในทุก ๆ โครงการ

กิติคุณ ใจวงษ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักเกณฑ์ที่มีผลต่อการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล 2) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ในการศึกษาใช้การศึกษาหลักเกณฑ์ที่มีผลต่อการยกฐานะจากหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการตีความจากเอกสาร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในการหาหลักเกณฑ์ที่มีผลต่อการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล และศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลจากประชาชน จำนวน 380 คน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า หลักเกณฑ์ที่ส่งผลต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลนั้นยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ระบุแน่ชัดว่าการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลจะต้องใช้หลักเกณฑ์ใด มีเพียงแต่หลักเกณฑ์การยกฐานะจากสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลตำบลเท่านั้นที่ระบุถึงหลักเกณฑ์ที่แน่ชัด ในส่วนของความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลมีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ที่เห็นด้วย จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะและด้านผลประโยชน์ ส่วนในด้านผลกระทบ และด้านการยอมรับของประชาชนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่แน่ใจ เมื่อพิจารณาจากระดับความคิดเห็นโดยรวมทั้ง 4 ด้านจะอยู่ในเกณฑ์ที่เห็นด้วย

นริศร บุญเฮ้า (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราว เพื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มบุคลากร จำนวน 30 คน 2. กลุ่มประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 360 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราว เพื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เห็นว่ามีความพร้อมมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ ส่วนด้านอาคาร

สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ยังมีความพร้อมน้อยที่สุด ความคิดเห็นของประชาชนถึงความพร้อมของ องค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราว เพื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล พบว่า ด้านที่มีความพร้อมมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านโครงสร้าง พื้นฐานยังมีความพร้อมน้อยที่สุด ทั้งนี้ บุคลากรและประชาชนมีความคิดเห็นว่างค์การบริหาร ส่วนตำบลชั่วคราวมีความพร้อมที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล แต่ต้องปรับปรุงในด้านบริหาร จัดการ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ให้ทันสมัยขึ้นกว่าเดิมเพื่อจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ต่อไป

สมบุญศักดิ์ มุกดาประกร (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมในการยกฐานะ เป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอคำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยศึกษา จาก กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มนายกององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวางพร้อมคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล จำนวน 33 คน 2. กลุ่มกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลทุ่งขวาง จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลค่าร้อยละ (Percentage) ผลการศึกษาพบว่า ความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอคำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยที่ ด้านการบริหารงานบุคคล มีความพร้อมเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุ อุปกรณ์น้อยที่สุด ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ พบว่าด้านงบประมาณ ยังขาดการจัดสรร งบประมาณอย่างมีระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และไม่มีการจัดทำแผนในการ จัดเก็บรายได้ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับการขยายงานที่เพิ่มขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดเก็บ ภาษีและรายได้ต่าง ๆ ให้ถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้มากยิ่งขึ้น ในการจัดทำโครงการสาธารณะประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่ทางด้านงบประมาณรับ การอบรมเพื่อเพิ่มความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับด้านการบริหารงานบุคคล ยังมีการจัดวาง บุคลากรในการทำงานที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง และไม่เพียงพอกับจำนวนงานที่จะต้องปฏิบัติ บุคลากรบางตำแหน่งขาดความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน และยังขาดบุคลากรในบางตำแหน่ง ที่มีความสำคัญ เช่น นิติกร โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรขององค์การบริหาร ส่วนตำบลด้วยการจัดส่งเข้ารับการอบรม เรียนรู้ ฝึกฝนให้มีความรู้ ความสามารถเกิดความชำนาญ มีการจัดเตรียมบุคลากรให้ครบถ้วนเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรองรับการขยายงาน และ ควรจัดวางบุคคลให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการบริหารงาน บุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล และด้านวัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์ ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และบุคลากรยังขาดความรู้ ความสามารถ ไม่มีความชำนาญในการใช้วัสดุ

อุปกรณ์ที่ทันสมัย ข้อเสนอแนะว่าควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยหรือสิ่งอำนวยความสะดวก
ในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น และควรมีการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ใน
สภาพพร้อมใช้ตลอดเวลา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 6,707 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1967) และให้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (Sampling Error) 0.05% โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{6,707}{1 + 6,707 (0.05)^2}$$

$$\text{จำนวนตัวอย่าง} = 377.49$$

เพราะฉะนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณคือ 377.49 ครัวเรือน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ขั้นต่ำ 377 ครัวเรือน

การสุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกตัวอย่างเพื่อนำมาศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากจากบ้านเลขที่ที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยมีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนครัวเรือน} \times \text{จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนครัวเรือนทั้งหมด}}$$

แทนค่า

$$\text{หมู่ที่ 1} = \frac{1,223 \times 377}{6,707} = 68.74 \text{ ตัวอย่าง หรือประมาณ } 69 \text{ ตัวอย่าง}$$

ตารางที่ 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ครัวเรือน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1	บ้านหนองไช้เนา	1,223	69
2	บ้านเขาดิน	689	39
3	บ้านหนองปีกนก	750	42
4	บ้านทุ่งดินเป็ด	274	15
5	บ้านหัวโกรก	392	22
6	บ้านหัวโกรกบน	320	18
7	บ้านหนองรี	1,460	82
8	บ้านหนองแพงพวย	265	15
9	บ้านหนองฉนาก	211	12
10	บ้านหนองกลางดง	147	8
11	บ้านเขาหินถ่าง	550	31
12	บ้านช่องมะเฟือง	140	8
13	บ้านหนองค้อ	167	9
14	บ้านหนองหญ้าแห้ง	119	7
	รวม	6,707	377

การเก็บข้อมูลจริงเลือกผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีสิทธิเลือกตั้ง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากจากบ้านเลขที่ที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล โดย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระยะเวลาการอยู่อาศัย ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล ลักษณะคำถามจะมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ถูก และผิด จำนวน 20 ข้อ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ได้แก่

1. ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ จำนวน 4 ข้อ
2. ด้านผลประโยชน์ จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านผลกระทบ จำนวน 4 ข้อ
4. ด้านการยอมรับของประชาชน จำนวน 6 ข้อ

โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

การให้คะแนน		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้	4	1	คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้	3	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้	2	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้	1	4	คะแนน

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และกำหนดนิยามศัพท์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ ดังนี้
  - 3.1 ดร.กิจฐเขต ไกรवास อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 3.2 นายวิทยา ปุญญทวิกรดีกานต์ ท้องถิ่นอำเภอเมืองชลบุรี
  - 3.3 นายศราวุธ อมรรธรรมสิน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี
 เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่า IOC จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-out) กับ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha จะต้องได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือของแบบสอบถามมากกว่า 0.70 จึงจะถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยลงพื้นที่ และขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสอบถามให้เข้าใจถูกต้องตรงกัน
3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 377 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 377 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระยะเวลาการอยู่อาศัย สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานสำหรับตัวแปรระยะเวลาการอยู่อาศัย สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วย (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยการเลือกขนาดชั้น (Class Limits) หรืออันตรภาคชั้น (Class Interval)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย			ระดับความคิดเห็น
ระดับค่าเฉลี่ย	3.26-4.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับค่าเฉลี่ย	2.51-3.25	หมายถึง	เห็นด้วย
ระดับค่าเฉลี่ย	1.76-2.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ระดับค่าเฉลี่ย	1.00-1.75	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล สำหรับคะแนนรวมของการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการยกฐานะ อยู่ในช่วง 0-20 คะแนน เมื่อรวมคะแนนแล้วจัดระดับความรู้โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเป็น 3 ระดับ การแปลผลคะแนนโดยพิจารณาตามเกณฑ์ของ Bloom (1968 อ้างถึงใน นวัตกรรม สีก้า, 2553, หน้า 37) ดังนี้

ระดับความรู้	
ดี	คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80-100 (คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป) หมายถึง ประชาชนมีความรู้ในระดับดี
ปานกลาง	คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60-79 (คะแนนตั้งแต่ 12-15 คะแนน) หมายถึง ประชาชนมีความรู้ในระดับปานกลาง
น้อย	คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 (คะแนนต่ำกว่า 12 คะแนน) หมายถึง ประชาชนมีความรู้ในระดับน้อย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล” โดยเก็บข้อมูลจากผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี จำนวน 377 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระยะเวลาการอยู่อาศัย ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่		
1-10 ปี	74	19.63
11-20 ปี	63	16.71
21-30 ปี	47	12.47
31-40 ปี	66	17.51
41-50 ปี	66	17.51
51 ปีขึ้นไป	61	16.18

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	119	31.56
สมรส	210	55.70
หม้าย	30	7.96
หย่า	18	4.77
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	3	0.80
ประถมศึกษา	96	25.46
มัธยมศึกษาตอนต้น	62	16.45
มัธยมศึกษาตอนปลาย	82	21.75
ปวช./ ปวส.	65	17.24
ปริญญาตรี	59	15.65
สูงกว่าปริญญาตรี	10	2.65
อาชีพ		
เกษตรกร	30	7.96
รับราชการ	17	4.51
รับจ้างทั่วไป	109	28.91
พนักงานเอกชน	56	14.85
ธุรกิจส่วนตัว	101	26.79
ไม่ได้ทำงาน	24	6.37
อื่น ๆ	40	10.61
รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	51	13.53
5,001-10,000 บาท	131	34.75
10,001-15,000 บาท	96	25.46
15,001-20,000 บาท	48	12.73
20,001 บาทขึ้นไป	51	13.53

จากตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

ส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 1-10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 19.63 รองลงมาคือระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 31-40 ปี และระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 41-50 ปี มีอัตราสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 17.51 ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 11-20 ปี ร้อยละ 16.71 ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 16.18 และระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 21-30 ปี ร้อยละ 12.47 ตามลำดับ มีสถานภาพสมรส มากที่สุด ร้อยละ 55.70 รองลงมา มีสถานภาพโสด ร้อยละ 31.56 หม้าย ร้อยละ 7.96 หย่า ร้อยละ 4.77 ตามลำดับ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 25.46 รองลงมาคือมัธยมศึกษา ตอนปลาย ร้อยละ 21.75 ระดับ ปวช./ ปวส. ร้อยละ 17.24 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 16.45 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 15.65 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.65 และไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 0.80 ตามลำดับ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มากที่สุด ร้อยละ 28.91 รองลงมาคือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 26.79 อาชีพ พนักงานเอกชน ร้อยละ 14.85 อาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 10.61 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 7.96 ไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 6.37 และอาชีพรับราชการ ร้อยละ 4.51 ตามลำดับ มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 34.75 มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 25.46 มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท และมีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป มีอัตราสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 13.53 และมีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 12.73 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (คะแนนต่ำกว่า 12 คะแนน)	134	35.54
ปานกลาง (คะแนนตั้งแต่ 12-15 คะแนน)	169	44.83
ดี (คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป)	74	19.63
รวม	377	100.00

($\bar{X}$ = 12.39, SD = 3.33)

จากตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

เป็นเทศบาลตำบล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความรู้ปานกลาง มากที่สุด ร้อยละ 44.83 รองลงมาคือมีระดับความรู้น้อย ร้อยละ 35.54 และมีระดับความรู้ดี ร้อยละ 19.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล

ข้อ	คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.	เทศบาลมี 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร	315	83.55	62	16.45	2
2.	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน จะหมดอำนาจหน้าที่เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล	169	44.83	208	55.17	14
3.	สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน	318	84.35	59	15.65	1
4.	เทศบาลตำบล ไม่ได้มีหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เพราะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	130	34.48	247	65.52	18
5.	เทศบาลตำบลไม่ต้องมีการบำรุงทางระบายน้ำ เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	111	29.44	266	70.56	19
6.	เทศบาลตำบลอาจจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปาได้	301	79.84	76	20.16	4
7.	เทศบาลตำบลมีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม	299	79.31	78	20.69	5

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
8.	เทศบาลตำบลมีหน้าที่ให้มีการดำเนินกิจการ โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น	159	42.18	218	57.82	16
9.	เมื่อท้องถิ่นที่ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิ เรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้น	272	72.15	105	27.85	11
10.	การยกฐานะเป็นเทศบาลจะทำให้ มีการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น	286	75.86	91	24.14	7
11.	การจัดตั้งเทศบาลตำบลต้องมีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณ ที่ผ่านมา ตั้งแต่ 5,000,001 บาทขึ้นไป	248	65.78	129	34.22	12
12.	การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น	157	41.64	220	58.36	17
13.	การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจำเป็นต้อง ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดง เจตนารมณ์	303	80.37	74	19.63	3
14.	การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ เกิดการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรงขึ้น	286	75.86	91	24.14	7
15.	การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ มีการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้มาก ยิ่งขึ้น	281	74.54	96	25.46	9
16.	เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น	162	42.97	215	57.03	15

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
17.	เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ หน่วยงานอิสระเข้ามาตรวจสอบ การบริหารงานเป็นประจำทุกปี	279	74.01	98	25.99	10
18.	การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ การพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	289	76.66	88	23.34	6
19.	การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ได้รับ การจัดสรรเงินอุดหนุนจากภาค รัฐบาลลดลง	104	27.59	273	72.41	20
20.	การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ ทุกหมู่บ้านมีตัวแทนคอยให้ความช่วยเหลือ	205	54.38	172	45.62	13

จากตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจของ
ประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบถูกในข้อ 3 สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วย
สมาชิกจำนวน 12 คน มากที่สุด ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 84.35 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 15.65
รองลงมาคือ ข้อ 1 เทศบาลมี 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ตอบถูก
คิดเป็นร้อยละ 83.55 ตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 16.45 และข้อ 13 การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล
จำเป็นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงเจตนารมณ์ ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 80.37 ตอบผิด
คิดเป็นร้อยละ 19.63 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบถูกในข้อ 4 คำถามเทศบาลตำบล ไม่ได้มีหน้าที่ใน
การส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เพราะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล น้อยที่สุด ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 34.48 ตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 65.52 รองลงมาคือ
ข้อ 5 เทศบาลตำบลไม่ต้องมีการบำรุงทางระบายน้ำเพราะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 29.44 ตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 70.56 และข้อ 19 การยกฐานะ
เป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากภาครัฐบาลลดลง ตอบถูก คิดเป็น
ร้อยละ 27.59 ตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 72.41 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ

ด้านหลักเกณฑ์ การยกฐานะ	ความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. จำนวนประชากร ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบล มีจำนวน เพียงพอสมควรยก ฐานะเป็นเทศบาลตำบล	51 (13.53)	216 (57.29)	93 (24.67)	17 (4.51)	2.79	.72	เห็นด้วย	2
2. พื้นที่อาณาเขตของ องค์การบริหารส่วน ตำบลที่มีมาก สมควร จะยกฐานะเป็นเทศบาล ตำบล	44 (11.67)	206 (54.64)	119 (31.56)	8 (2.12)	2.75	.67	เห็นด้วย	3
3. รายได้ขององค์การ บริหารส่วนตำบลอยู่ใน ระดับที่สมควรยกฐานะ เป็นเทศบาลตำบล	39 (10.34)	221 (58.62)	104 (27.59)	13 (3.45)	2.75	.67	เห็นด้วย	3
4. เจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วน ตำบลมีความสามารถ และมีศักยภาพพร้อมจะ ยกฐานะเป็นเทศบาล ตำบล	55 (14.59)	213 (56.50)	95 (25.20)	14 (3.71)	2.81	.71	เห็นด้วย	1
ภาพรวมด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ					2.78	.62	เห็นด้วย	-

จากตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อด้านหลักเกณฑ์ การยกฐานะในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.78$) เมื่อแยกเป็นรายข้อตามระดับ ได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถและมีศักยภาพพร้อมจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ระดับความคิดเห็นเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.81$) รองลงมาคือ จำนวนประชากร ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนเพียงพอสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ($\bar{X} = 2.79$) และอันดับสุดท้าย คือ พื้นที่อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีมากสมควรจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ($\bar{X} = 2.75$) และรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับที่สมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีอัตราสัดส่วนที่เท่ากัน ($\bar{X} = 2.75$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปรความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านผลประโยชน์

ด้านผลประโยชน์	ความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ประชาชนได้สิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น	64 (16.98)	188 (49.87)	108 (28.65)	17 (4.51)	2.79	.77	เห็นด้วย	5
2. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น	72 (19.10)	185 (49.07)	108 (28.65)	12 (3.18)	2.84	.76	เห็นด้วย	2
3. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะได้รับงบประมาณสำหรับพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น	75 (19.89)	198 (52.52)	90 (23.87)	14 (3.71)	2.88	.75	เห็นด้วย	1
4. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น	62 (16.45)	198 (52.52)	101 (26.79)	16 (4.24)	2.81	.75	เห็นด้วย	3

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้านผลประโยชน์	ความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
5. การยกฐานะเป็น เทศบาลตำบลจะทำให้ สามารถจัดเก็บภาษีได้ เพิ่มขึ้น	53 (14.06)	192 (50.93)	106 (28.12)	26 (6.90)	2.72	.78	เห็นด้วย	6
6. การยกฐานะเป็น เทศบาลตำบลจะทำให้มี บุคลากรที่ปฏิบัติงาน เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สามารถ ให้บริการได้ดียิ่งขึ้น	56 (14.85)	203 (53.85)	103 (27.32)	15 (3.98)	2.79	.73	เห็นด้วย	4
ภาพรวมด้านผลประโยชน์					2.80	.62	เห็นด้วย	-

จากตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามด้านผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อด้านผลประโยชน์ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อแยกเป็นรายข้อตามระดับ ได้ดังนี้ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะได้รับงบประมาณสำหรับพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ระดับความคิดเห็นเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.88$) รองลงมาคือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 2.84$) สำหรับอันดับ 3 คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 2.81$) อันดับ 4 คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สามารถให้บริการได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 2.79$) อันดับ 5 คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ประชาชนได้สิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 2.79$) และอันดับสุดท้าย คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 2.72$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านผลกระทบ

ด้านผลกระทบ	ความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรงขึ้น	68 (18.04)	197 (52.25)	101 (26.79)	11 (2.92)	2.85	.73	เห็นด้วย	2
2. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นมากขึ้น	61 (16.18)	215 (57.03)	90 (23.87)	11 (2.92)	2.86	.70	เห็นด้วย	1
3. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การเมืองระดับชาติยังคงใช้ท้องถิ่นเป็นฐานเสียงทางการเมือง	50 (13.26)	204 (54.11)	111 (29.44)	12 (3.18)	2.77	.71	เห็นด้วย	3
4. การมีสมาชิกลดลงทำให้ประชาชนมีตัวแทนที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือลดลง	53 (14.06)	181 (48.01)	121 (32.10)	22 (5.84)	2.70	.77	เห็นด้วย	4
ภาพรวมด้านผลกระทบ					2.79	.57	เห็นด้วย	-

จากตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อด้านผลกระทบ ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.79$) เมื่อแยกเป็นรายข้อตามระดับ ได้ดังนี้

การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองของนักการเมือง ในท้องถิ่นมากขึ้น ระดับความคิดเห็นเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.86$) รองลงมาคือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรงขึ้น ($\bar{X} = 2.85$) สำหรับอันดับ 3 คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การเมืองระดับชาติยังคงใช้ท้องถิ่นเป็นฐานเสียงทาง

การเมือง ($\bar{X} = 2.77$) และอันดับสุดท้าย คือ การมีสมาชิกลดลง ทำให้ประชาชนมีตัวแทนที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือลดลง ($\bar{X} = 2.70$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปรความ และการจัดอันดับ ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการยอมรับของประชาชน

ด้านการยอมรับของประชาชน	ความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลได้มากยิ่งขึ้น	43 (11.41)	217 (57.56)	104 (27.59)	13 (3.45)	2.76	.68	เห็นด้วย	4
2. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาต่าง ๆ ได้มากขึ้น	51 (13.53)	199 (52.79)	117 (31.03)	10 (2.65)	2.77	.70	เห็นด้วย	3
3. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบคณะผู้บริหารง่ายมากขึ้น	36 (9.55)	208 (55.17)	119 (31.56)	14 (3.71)	2.70	.68	เห็นด้วย	6
4. ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล	51 (13.53)	228 (60.48)	90 (23.87)	8 (2.12)	2.85	.66	เห็นด้วย	2

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ด้านการยอมรับของ ประชาชน	ความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
5. ประชาชนในพื้นที่ได้ แสดงความคิดเห็นด้วย ตนเองในการยกฐานะ องค์การบริหารส่วน ตำบลเป็นเทศบาลตำบล	48 (12.73)	233 (61.80)	88 (23.34)	8 (2.12)	2.85	.65	เห็นด้วย	
6. การยกฐานะเป็น เทศบาลตำบลจะทำให้ สามารถแก้ไขปัญหา ของประชาชนในพื้นที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น	47 (12.47)	202 (53.58)	108 (28.65)	20 (5.31)	2.73	.74	เห็นด้วย	5
ภาพรวมด้านการยอมรับของประชาชน					2.78	.55	เห็นด้วย	-

จากตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อด้านการยอมรับของประชาชนในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.78$) เมื่อแยกเป็นรายข้อตามระดับ ได้ดังนี้ ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็นด้วยตนเองในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ระดับความคิดเห็นเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.85$) รองลงมาคือ ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลมากขึ้น ($\bar{X} = 2.85$) สำหรับอันดับ 3 คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาต่าง ๆ ได้มากขึ้น ($\bar{X} = 2.77$) อันดับ 4 คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลได้มากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 2.76$) อันดับ 5 คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 2.73$) และอันดับสุดท้าย คือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบคณะผู้บริหารง่ายมากขึ้น ($\bar{X} = 2.70$)

ตารางที่ 15 ลักษณะค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ
ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในปัจจัยภาพรวมด้านต่าง ๆ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น	อันดับ
ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ	2.78	.62	เห็นด้วย	4
ด้านผลประโยชน์	2.80	.62	เห็นด้วย	1
ด้านผลกระทบ	2.79	.57	เห็นด้วย	2
ด้านการยอมรับของประชาชน	2.78	.55	เห็นด้วย	3
ภาพรวม	2.79	.44	เห็นด้วย	-

จากตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และการจัดอันดับ
ของผู้ตอบแบบสอบถามในปัจจัยภาพรวมด้านต่าง ๆ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อ
การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.79$)
เมื่อแยกเป็นรายชื่อตามระดับ ได้ดังนี้

ด้านผลประโยชน์ ระดับความคิดเห็นเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.80$) รองลงมาคือ
ด้านผลกระทบ ($\bar{X} = 2.79$) สำหรับอันดับ 3 คือ ด้านการยอมรับของประชาชน ($\bar{X} = 2.78$)
และอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ ($\bar{X} = 2.78$) ตามลำดับ

**ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคล**

สมมติฐานที่ 1

ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่

	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	2.777	.555	2.812*	.017
ภายในกลุ่ม	371	73.268	.197		
รวม	376	76.045			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 16 ผลการทดสอบด้วยค่า One-way ANOVA ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทำการจับคู่ด้วยสูตร LSD ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาในการอยู่อาศัย	$\bar{X}$	1-10 ปี	11-20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
1-10 ปี	2.89	-	.00	.14	.16*	.10	.23*
11-20 ปี	2.88		-	.13	.15	.09	.22*
21-30 ปี	2.75			-	.01	-.03	.09
31-40 ปี	2.73				-	-.05	.07
41-50 ปี	2.79					-	.13
51 ปีขึ้นไป	2.65						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD พบว่า

1. ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 1-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 31-40 ปี และประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 1-10 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล เห็นด้วยมากกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 31-40 ปี และประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป

2. ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 11-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป โดยพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 11-20 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล เห็นด้วยมากกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ 2

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา

	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6	1.829	.305	1.520	.171
ภายในกลุ่ม	370	74.217	.201		
รวม	376	76.045			

จากตารางที่ 18 ผลการทดสอบด้วยค่า One-way ANOVA ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามอาชีพ

	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6	1.562	.260	1.293	.259
ภายในกลุ่ม	370	74.483	.201		
รวม	376	76.045			

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบด้วยค่า One-way ANOVA ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	2.667	.667	3.380*	.010
ภายในกลุ่ม	372	73.378	.197		
รวม	376	76.045			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 20 ผลการทดสอบด้วยค่า One-way ANOVA ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทำการจับคู่ด้วยสูตร LSD ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	10,001-15,000 บาท	15,001-20,000 บาท	20,001 บาทขึ้นไป
ไม่เกิน 5,000 บาท	2.69	-	-.15*	-.14	.07	-.14
5,001-10,000 บาท	2.84		-	.01	.23*	.01
10,001-15,000 บาท	2.83			-	.21*	-.00
15,001-20,000 บาท	2.61				-	-.22*
20,001 บาทขึ้นไป	2.83					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD พบว่า

1. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท มีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล เห็นด้วยน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท

2. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล เห็นด้วยมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท

3. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท มีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล เห็นด้วยมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท

4. ประชาชนที่มีรายได้อีกเดือน 15,001-20,000 บาท มีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้อีกเดือน 20,001 บาทขึ้นไป โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้อีกเดือน 15,001-20,000 บาท มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เห็นด้วยน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้อีกเดือน 20,001 บาทขึ้นไป

สมมติฐานที่ 5

ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามสถานภาพสมรส

	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	1.419	.473	2.364	.071
ภายในกลุ่ม	373	74.626	.200		
รวม	376	76.045			

จากตารางที่ 22 ผลการทดสอบด้วยค่า One-way ANOVA ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 6

ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ

	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	5.879	2.940	15.669*	.00
ภายในกลุ่ม	374	70.166	.188		
รวม	376	76.045			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 23 ผลการทดสอบด้วยค่า One-way ANOVA ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล พบว่า ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทำการจับคู่ด้วยสูตร LSD ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ

ระดับความรู้	$\bar{X}$	น้อย	ปานกลาง	ดี
น้อย	2.62	-	-.25*	-.27*
ปานกลาง	2.87		-	-.02
ดี	2.90			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD พบว่า

1. ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล ในระดับน้อย มีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางและในระดับดี โดยพบว่า ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจ ในระดับน้อย มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล เห็นด้วยน้อยกว่าประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจ ในระดับปานกลาง และในระดับดี

ตารางที่ 25 สรุปสมมติฐานการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตาม
ปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
1. ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
5. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล 2) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี จำนวน 377 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้ One-way ANOVA กรณีที่พบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธี LSD ซึ่งผลการศึกษานำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 1-10 ปี มีสถานภาพสมรสเป็นส่วนใหญ่ โดยสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยมีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้แทนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองรี พบว่า มีระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ ระดับคะแนนปานกลาง และมีระดับคะแนนอยู่ในระดับน้อย เป็นลำดับสุดท้าย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล อันดับแรกคือ ด้านผลประโยชน์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย รองลงมาด้านผลกระทบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย และด้านการยอมรับของประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เป็นลำดับสุดท้าย โดยสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล อันดับแรก เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถและมีศักยภาพพร้อมจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย รองลงมาคือ จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนเพียงพอสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย พื้นที่อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีมาก สมควรจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล และรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับที่สมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เป็นลำดับสุดท้าย

2. ด้านผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล อันดับแรก การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะได้รับงบประมาณสำหรับพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย รองลงมาคือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล จะทำให้การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน

ในพื้นที่มากยิ่งขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ประชาชนได้สิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สามารถให้บริการได้ดียิ่งขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เป็นลำดับสุดท้าย

3. ด้านผลกระทบ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล อันดับแรก การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย รองลงมาคือ การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรงขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การเมืองระดับชาติยังคงใช้ท้องถิ่นเป็นฐานเสียงทางการเมือง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การมีสมาชิกลดลง ทำให้ประชาชนมีตัวแทนที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือลดลง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เป็นลำดับสุดท้าย

4. ด้านการยอมรับของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล อันดับแรก ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย รองลงมาคือ ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็นด้วยตนเองในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลได้มากยิ่งขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบคณะผู้บริหารง่ายมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เป็นลำดับสุดท้าย

6. ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี น้อยกว่าประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และในระดับดี

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล” ทั้งหมด 4 ด้าน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกิตติคุณ ใจวงษ์ (2553, หน้า 79) การศึกษาการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลในภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย และสามารถอภิปรายในรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล อยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีมีสภาพของความเป็นชุมชนเมือง มีประชากรหนาแน่น มีจำนวนรายได้ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะกับประชาชนตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล จึงทำให้ประชาชนมีความต้องการบริการสาธารณะที่มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับกิตติคุณ ใจวงษ์ (2553, หน้า 80) การศึกษาการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่า ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย เช่น การยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เพราะมีจำนวนประชากรมาก มีลักษณะของพื้นที่อาณาเขตมาก มีรายได้เพียงพอ และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถและศักยภาพพร้อมที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

1.2 ด้านผลประโยชน์

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล อยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีการพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นและ

มีประสิทธิภาพมากขึ้น การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ประชาชนได้สิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2549 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ที่ระบุถึงอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นต้องทำและอำนาจหน้าที่ที่อาจกระทำได้ ตลอดจนมีกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ที่เห็นเด่นชัดคือ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ในการติดต่อขอรับบริการในเรื่องของงานทะเบียนราษฎรที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถจะกระทำได้ และการได้รับเงินอุดหนุนที่เพิ่มขึ้นหลังจากยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้ว จึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นว่าท้องถิ่นจะมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หลังจากการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่จึงอยู่ในระดับเห็นด้วยในเรื่องผลประโยชน์หลังจากยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล

1.3 ด้านผลกระทบ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล อยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นมากขึ้น มีการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรงขึ้น ทำให้การเมืองระดับชาติใช้ท้องถิ่นเป็นฐานเสียงทางการเมืองและทำให้ประชาชนมีตัวแทนที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือลดลงซึ่งสอดคล้องกับสุนทรชัย ชอบยศ (2554, หน้า 231-234) กระบวนการและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น เป็นงานวิจัยในเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ด้านผลกระทบในมิติด้านการเมืองท้องถิ่น มีประเด็นที่น่าสนใจคือ การแข่งขันทางการเมืองในการเลือกตั้งครั้งแรกของเทศบาลตำบลมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น เพราะสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลนั้น มีความน่าสนใจมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับศักดิ์ศรีของเทศบาลตำบลมีมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้กลุ่มชนชั้นนำในหมู่บ้านให้ความสนใจต่อตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นอย่างมาก

1.4 ด้านการยอมรับของประชาชน

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล อยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมและได้แสดงความคิดเห็นด้วยตนเองในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล รวมทั้งสามารถ

เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลได้มากยิ่งขึ้นและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคณะผู้บริหารง่ายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจิตติมา จัทรนิตี, พรชัย ไวยอนันต์ และพัชกาญจน์ เชื้อสกุล (2551, หน้า 69-70) การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ด้านการยอมรับของประชาชน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ได้แก่ เห็นด้วยกับการยกฐานะถ้าประชาชนลงมติเห็นชอบ และเห็นด้วยเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์มีความพร้อมทุกด้านที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์มีความพร้อมด้านโครงสร้างเข้าตามเกณฑ์ที่จัดตั้งเทศบาลตำบลได้ ในส่วนของการลงมติของประชาชนในพื้นที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้ ซึ่งผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนในพื้นที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยถ้ามีการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์เป็นเทศบาลตำบล

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ 1-10 ปี อาจได้เคยอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เจริญและเป็นเขตเทศบาลตำบลมาก่อน ทำให้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับมากกว่าเป็นเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล มากกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 21-30 ปี เพราะประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่เป็นเวลานานนั้น จะเกิดความเคยชินในพื้นที่เดิม ซึ่งจะมองต่างอีกมุมหนึ่งว่าอำนาจหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลกระทำนั้นคืออยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

2.2 รายได้ต่อเดือน

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท และประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จะกลัวการเก็บภาษีที่เพิ่มขึ้น

เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป ที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ระดับความรู้ความเข้าใจ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และในระดับดี มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี และมีความต้องการให้ท้องถิ่นยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เนื่องจากจะทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้รับงบประมาณสำหรับพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ทำให้การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น มากกว่าประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะประชาชนกลุ่มนี้ไม่เคยศึกษาในเรื่องการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล หรือไม่เคยมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ กับท้องถิ่น หรือคุ้นเคยทำงานร่วมกับท้องถิ่น จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาจัดทำข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการศึกษพบว่าด้านผลกระทบ การมีสมาชิกลดลงทำให้ประชาชนมีตัวแทนที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือลดลง มีค่าเฉลี่ยน้อย เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนสมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน หากยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลต้องมีการแบ่งเขต เขตละ 6 คน ไม่เกิน 2 เขต รวม 12 คน ความเป็นผู้แทนของประชาชนรายหมู่บ้านจะหายไป เพราะสมาชิก 12 คนนั้น คงไม่ได้มาจากทุกหมู่บ้านแน่นอน และที่สำคัญคือไม่มั่นใจว่าจะได้กลับมาเป็นสมาชิกเทศบาลอีกหรือไม่ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการยกฐานะเป็นเทศบาล ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้กระทรวงมหาดไทยทบทวนหลักเกณฑ์การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล โดยบังคับใช้ให้ท้องถิ่นที่มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร

2. ผู้ศึกษาเห็นว่าการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การยกฐานะให้ชัดเจน รวมทั้งควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการยกฐานะ เพื่อให้ประชาชนได้เป็นผู้กำหนดอนาคตท้องถิ่นของตน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามวัตถุประสงค์และความต้องการของประชาชนเป็นการสนองความต้องการของประชาชนในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากการศึกษาระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยน้อย เนื่องจากประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่เป็นเวลานาน เกิดความเคยชินกับพื้นที่เดิมที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี ควรให้ความรู้แก่ประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่เป็นเวลานาน เช่น ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน โดยการจัดเวทีประชาคม ซึ่งดูจากผลการศึกษาจะเห็นว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่เป็นเวลานาน ไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

2. จากการศึกษารายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยน้อย เนื่องจากถัวการเก็บภาษีที่เพิ่มขึ้นเมื่อยกฐานะเป็นเทศบาล ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี ควรให้ความรู้แก่ประชาชนโดยการจัดเวทีประชาคมให้ความรู้ในเรื่องหลักเกณฑ์และอัตราการจัดเก็บภาษี เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาล ซึ่งดูจากผลการศึกษาจะเห็นว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กับประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท ไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

3. จากการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยกฐานะ พบว่า ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยน้อย เนื่องจากประชาชนไม่เคยสนใจที่จะศึกษา หรือขาดความรู้ในเรื่องการยกฐานะเป็นเทศบาล ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี ควรจัดเวทีประชาคมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การยกฐานะ ผลประโยชน์ และผลกระทบที่จะได้รับภายหลังจากยกฐานะเป็นเทศบาล ซึ่งดูจากผลการศึกษาจะเห็นว่าประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง และในระดับดี เห็นด้วยกับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

4. จากการศึกษาด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ ในเรื่องพื้นที่อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีมาก สมควรที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล อยู่ในลำดับสุดท้าย เนื่องจากประชาชนไม่ทราบแนวเขตพื้นที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้กองช่างองค์การบริหาร

ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จัดทำแนวเขตพื้นที่โดยแบ่งโซนความรับผิดชอบกับพื้นที่ใกล้เคียงให้เห็นเด่นชัด ตลอดจนให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จัดเวทีประชาคม เพื่อแสดงแนวเขตให้ประชาชนได้เห็นและเข้าใจว่าท้องถิ่นของตนนั้น มีพื้นที่อาณาเขตมากพอสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

5. จากการศึกษาด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ ในเรื่องรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับที่สมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล อยู่ในลำดับสุดท้าย เนื่องจากประชาชนไม่ทราบความเป็นมาเป็นไปของจำนวนรายรับรายจ่าย ตลอดจนที่มาของเงินรายได้ที่ได้รับมาจากแหล่งใด ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จัดเวทีประชาคมให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการแสดงรายรับรายจ่าย และที่มาของเงินรายได้ให้ชัดเจน เพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น

6. จากการศึกษาด้านผลประโยชน์ ในเรื่องการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น อยู่ในลำดับสุดท้าย เนื่องจากเมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การลดหย่อนภาษีน้อยลง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ หากเป็นในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล การลดหย่อนและการยกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินห้าไร่ แต่จะน้อยกว่าสามไร่ไม่ได้ ซึ่งเมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้ว การลดหย่อนและการยกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งไร่ แต่จะน้อยกว่าสองร้อยตารางวาไม่ได้ จึงทำให้ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้กองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องการลดหย่อนและการยกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่ให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจตรงกัน

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้ 1) ผู้บริหาร 2) ข้าราชการ 3) นักการเมือง 4) ผู้นำชุมชน 5) ประชาชน และ 6) ผู้ประกอบการ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลตำบล กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้ว ใน 4 มิติ คือ มิติการเมืองท้องถิ่น มิติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มิติด้านการจัดบริการสาธารณะและมิติด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและผู้นำท้องถิ่น โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) นักการเมืองท้องถิ่น 2) ข้าราชการท้องถิ่น 3) ผู้นำท้องถิ่น และ 4) ประชาชน

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). คู่มือการปฏิบัติงานการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบ โครงสร้าง.
- กอบชัย ทวีสุขเสถียร. (2549). การบริหารภาษีอากรและรายได้ของรัฐ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติศักดิ์ แจ่มอรุณ. (2551). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการการจัดเก็บรายได้ของกองคลัง สำนักงานเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิติคุณ ใจวงษ์. (2553). ศึกษาการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- โกวิท พวงงาม. (2550). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- จันจรัญ อุดมเศรษฐ์. (2529). ความคิดเห็นของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า: กรณีศึกษา สวนสัตว์ดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เจียมจิต กุลมาลา. (2531). ความคิดเห็นของเกษตรกร ตำบลยางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับน้ำดื่ม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชูวงษ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาฯ.
- จิตติมา ฉัตรนิต, พรชัย ไวยอนันต์ และพัชราภรณ์ เชื้อสกุล. (2551). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นริศร บุญเฮ้า. (2553). ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวก่ำเพื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล อำเภอนานนิง จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นฤมล เจริญเจริญ. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระดู่: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระดู่ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารงานท้องถิ่น, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- น้ำทิพย์ สีคำ. (2553). *ความรู้และทัศนคติที่มีต่อการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานของคนงานตัดเย็บ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์. งานนิพนธ์สาทรณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสาทรณสุขศาสตร์, คณะสาทรณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ประสาท หลักศิลา. (2511). *สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.*
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2531). *การวัดทัศนคติ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- เพ็ญสิริ จันทนะโตตถ์. (2548). *ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อคุณภาพของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในประเทศไทย. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- ฟ้าใส เสนาธรรม. (2551). *ผลกระทบของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาตำบลบ้านปิ่น อำเภอลอง จังหวัดแพร่. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ยุพภรณ์ รักษาคุณ. (2546). *ทัศนะของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- รัตนา ปรีชานุกูล. (2550). *ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- วรรดี เก็บทรัพย์. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการบริการจัดเก็บภาษีเมืองพัทยา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- วรัญญา สิทธิโชติ. (2543). *ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของนิสิตรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตที่มีต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540: ศึกษาเฉพาะนิสิตรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- ศรินยา วิสุทธิแพทย์. (2550). *ความคิดเห็นในการให้บริการด้านการจัดเก็บภาษี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบูรณ์ศักดิ์ มุกดาประกร. (2553). *ความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, การปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักทะเบียนราษฎร์อำเภอเมืองชลบุรี. (2550). *สถิติจำนวนประชากร หลังคาเรือน และพื้นที่*. ชลบุรี: สำนักทะเบียนราษฎร์อำเภอเมืองชลบุรี.
- สุทธิกานต์ ชูทอง. (2551). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการบริการของเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา นโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธรรม วงษ์แก้ว. (2549). *การศึกษาความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยางกับขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา นโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรางค์ สีเนหา. (2552). *ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนทรชัย ขอบยศ. (2554). *กระบวนการและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาพร นภาโชติ. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางนาง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารงานท้องถิ่น, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี. (2552). *แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี*. ชลบุรี: องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี.
- _____. (2556). *เงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี*. ชลบุรี: องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี.

ภาคผนวก

**แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล**

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำปัญหาพิเศษหลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
โดย นางสาวอริศรา ไต้หวัดใจ
โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วน
ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วน
ตำบลเป็นเทศบาลตำบล
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล
2. แบบสอบถามนี้เป็นเพียงการสอบถามความคิดเห็นเท่านั้น คำตอบที่ได้รับจะถูกเก็บเป็น
ความลับ โดยผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้ไปประมวลผล โดยไม่มีผลเสียหายกับผู้หนึ่งผู้ใดทั้งสิ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมคำตอบลงในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านเพียงคำตอบเดียว

1. ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ ..... ปี

2. สถานภาพสมรส

( ) โสด ( ) สมรส

( ) หม้าย ( ) หย่า

3. ระดับการศึกษา

( ) ไม่ได้รับการศึกษา ( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย

( ) ปวช./ปวส. ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

( ) เกษตรกร ( ) รับราชการ

( ) รับจ้างทั่วไป ( ) พนักงานเอกชน

( ) ธุรกิจส่วนตัว ( ) ไม่ได้ทำงาน

( ) อื่น ๆ ระบุ.....

5. รายได้ต่อเดือน

( ) ไม่เกิน 5,000 บาท ( ) 5,001-10,000 บาท

( ) 10,001- 15,000 บาท ( ) 15,001- 20,000 บาท

( ) 20,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านคิดว่าข้อความนั้นถูกต้อง และทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ท่านคิดว่าข้อความนั้นไม่ถูกต้อง

- .....1. เทศบาลมี 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร
- .....2. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน จะหมดอำนาจหน้าที่เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล
- .....3. สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน
- .....4. เทศบาลตำบล ไม่ได้มีหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เพราะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- .....5. เทศบาลตำบลไม่ต้องมีการบำรุงทางระบายน้ำเพราะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- .....6. เทศบาลตำบลอาจจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปาได้
- .....7. เทศบาลตำบลมีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- .....8. เทศบาลตำบลมีหน้าที่ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
- .....9. เมื่อท้องถิ่นที่ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้น
- .....10. การยกฐานะเป็นเทศบาลจะทำให้มีการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น
- .....11. การจัดตั้งเทศบาลตำบลจะต้องมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ 5,000,001 บาทขึ้นไป
- .....12. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น
- .....13. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจำเป็นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงเจตนาธรรม
- .....14. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้เกิดการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรงขึ้น
- .....15. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น
- .....16. เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
- .....17. เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้หน่วยงานอิสระเข้ามาตรวจสอบการบริหารงานเป็นประจำทุกปี

- .....18. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- .....19. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากภาครัฐบาลลดลง
- .....20. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ทุกหมู่บ้านมีตัวแทนคอยให้ความช่วยเหลือ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล

หนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลตำบล

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
เพียงคำตอบเดียว

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านหลักเกณฑ์การยกฐานะ				
1. จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนเพียงพอสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล				
2. พื้นที่อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีมาก สมควรจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล				
3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับ ที่สมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล				
4. เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถและมีศักยภาพพร้อมจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล				
ด้านผลประโยชน์				
5. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้ประชาชน ได้สิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น				
6. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น				

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะได้รับงบประมาณสำหรับพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น				
8. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น				
9. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น				
10. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สามารถให้บริการได้ดียิ่งขึ้น				
ด้านผลกระทบ				
11. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้มีการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรงขึ้น				
12. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นมากขึ้น				
13. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้การเมืองระดับชาติยังคงใช้ท้องถิ่นเป็นฐานเสียงทางการเมือง				
14. การมีสมาชิกลดลง ทำให้ประชาชนมีตัวแทนที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือลดลง				
การยอมรับของประชาชน				
15. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลได้มากยิ่งขึ้น				

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
16. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น				
17. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบคณะผู้บริหารง่ายมากขึ้น				
18. ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล				
19. ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็นด้วยตนเองในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล				
20. การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น				

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม